

SLOVENSKI LIST

Naročnina: Za Ameriko in za celo leto \$ arg. 6.—; za pol leta 3.50; Za druge dežele 2.50 USA-Dolarjev.

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 022878.

PERIODICO DE LA COLECTIVIDAD YUGOESLAVA

Dirección y Administración: Gral. César Díaz 1057, U. T. 59-3667 Bs. Aires

POSAMEZEN IZVOD: 10 ctvs.

LIST IZHAJA OB SOBOTAH
Rokopisi se ne vračajo

AÑO (Leto) IX.

BUENOS AIRES, 16. DE ABRIL (APRILA) 1938

Núm. (Štev.) 67

Argentinci in priseljske šole

Malokateri javni dokument je našel tako velik odmev v argentinski javnosti, kakor ga je imelo pisano gubernerna teritorija La Pampa, g. Péreza Virasora, ki je notranjega ministra, svojega predstojnika, opozoril an delavnost nacističnih šol v Pampi. Povedal je, da so te izseljske šole popolnoma pod vplivom nacistične organizacije in se ne ukvarajo samo s poukom, marveč tudi s politiko. G. Pérez Virasoro trdi, da se v nemških šolah njegovega teritorija vzgajajo potomci nemških priseljencev v protiantentinskem duhu, vceplja se jim zavest, da je samo "Nemčija nad vse" in uči se jih omalovaževati deželo, katere državljani so, ker so se tu rodili. Gospod guverner, ki je že po svoji službi odgovorna oseba, navaja tudi dokaze za svoje trditve. Pravi, da rastejo v nacističnih šolah argentinski državljani, ki niti jezika dežele ne obvladajo. Dogodilo se je, da je moral preiskovalni sodnik nekega mladega moža, ki se je bil tu rodil, zaisuševati kot pričó s pomočjo tolmača, in vojaške oblasti sã iz neke nemške kolonije v Pampi dobile rekruta, ki ni znal enega stavka povedati v španskem jeziku. Isti guverner je novinarjem zatrđil, da je nekoč vprašal pritlikavca iz nemške šole, kdo da je predsednik argentinske republike, pa je sednik odgovoril, da je prvi mandatar Argentine gospod... Hitler!

Ni torej čudno, če so ta odkritja razgibala argentinsko javnost. Dobrih deset dni so bili listi vseh ten denc polni komentarjev, v katerih so opozarjali oblasti na nevarnost, da se za Argentino pojavijo povdani sem nesluteni problemi, če bi se stvar nadaljevala v tem pravcu. Razburjenje so le še povečala tudi naslednja dejstva, ki so jih posebnost listi levičarskih tendenc iznesli v javnost: da je nemški nacionalni socializem razpredel svoje organizacije, ki imajo v mnogih slučajih napol vojaški značaj, po vsej deželi; da uniformirana dekleta v vojaških formacijah hodijo na izlete; da se nemški "Pfadfinderji" zabavajo z vežbami čisto vojaškega značaja; da deluje nemška tajna policija tudi na ozemlju argentinske republike in da so voditelji nemškega nacionalnega socializma na zadnjem nacističnem zborovanju v rajhu dali izjave, ki morejo vse prej negde pomirjevalno vplivati na prekomorske dežele, v katerih žive nemški priseljenci.

Slučaj je hotel, da so vse te stvari prišle na dan baš v času, ko je tukajšnji hitlerizem bil ves zaposlen z izvedbo plebiscita za združitve Avstrije z Nemčijo, kar so Argentinci proglasili za kršitev suverenitete. Tudi taki listi, ki se v svojem pisanju odlikujejo po svoji zornosti, so se vpraševali, kako pride tuja priseljska skupina do tega, da na ozemlju Argentine in brez dovoljenja tukajšnjih oblasti organizira plebiscit, ki ga je odredila vlada tuje države. Tu so tudi (Nadaljuje na drugi strani)

ROOSEVELT ZA AMERIŠKO VZAJEMOST IN SVOBODO

ROOSEVELT?OO 5hp and liberty PONOVO IZPRIČANA VERA V DEMOKRACIJO — AMERIKA BO ZNALA S SLOŽNIM NASTOPOM BRANITI MIR NA SVOJEM KONTINENTU, ČE BI GA HOTELA KRŠITI KAKA DRUGA DRŽAVA

V četrtek je Novi svet proslavljaj "vseameriški dan", t. j. dan bratstva in vzajemnosti med ameriški republikami. Prvi zastopnik največje izmed teh republik, prezident Roosevelt, je na slavnostni seji izvršnega odbora panameriške unije imel govor, v katerem je na novo izprijal svojo neomajno vero v demokracijo ter naglasil, da bo znala Amerika braniti svoj mir, če bi ga kaka država s tujega kontinenta skušala motiti.

Dandanašnji, ko imamo priliko slišati in čitati toliko "močnih" govorov, ki hvalijo nasilje in povzdigujejo vojno kot najboljšo sredstvo za vzgajanje ljudstva, ne more biti odveč, če posvetimo nekoliko prostora govoru Roosevelta, tega prepričanega boreca za demokracijo in svobodo. Ameriški predsednik je dejal, v glavnem:

"Vseh enaindvajset ameriških republik, ki so tu zastopane, so lahko ponosne na današnjo manifestacijo, s katero hočemo pokazati ostalemu svetu, da režim nasilja, ki danes vladav nekaterih delih sveta, ne bo mogel nikoli nadomestiti pravilnosti in zakonitosti, ki vladata v Ameriki. Tristo milijonov državljanov vseh ameriških republik imajo podobne probleme, podobna navzkrižja in podobne sporne vzroke, kakor jih nahajamo dandanašnji v dru-

gih krajih, a kljub temu smo mi zmerom pripravljeni izpolniti obveznosti, ki smo jih prevzeli, kajti le z držanjem dane besede je mogoče zagotoviti mirno sožitje. Mi smo pripravljeni, da z največjo odločnostjo branimo mir. Tvoja nasprotstva in v mešavanja ne bodo mogla spraviti v nevarnost ameriškega miru in ne bomo dovolili, da bi nas ogrožala nevarnost napada proti našemu kontinentu s strani kakšne tuje države. Na teh skupnih težnjah mora sloneti ameriška vzajemnost. Že smo doslej imeli veliko srečo, da smo se znali držati daleč od nasprotujočih si doktrin in vojnih grozot, ki spravljajo danes svet v pogubo, nam ne bo težko uspeti v kampanji ameriške vzajemnosti, ki smo jo začeli. Naša dolžnost je, da ohranimo neodvisnost in svobodo, za katero se naši predniki niso obotavljali žrtvovati svoja življenja. Veseli me, da se bomo v decembru spet zbrali zastopniki vseh ameriških republik v velikem glavnem mestu Peruja. Te mednarodne konference so važno sredstvo zblíževanja in sporazumevanja naših držav. V Limi bomo imeli spet priliko da to dokazemo. Pred nedavnim so ameriški narodi imeli priliko slišati v svojih domovih poslanico mojega prijatelja, predsednika argentinske republike dr. Ortiza. In v

Washingtonu smo imeli zadnja tri leta zadoščenje, da je živel med nami sedanjí brazilski zunanji minister. Znaki sloge in sodelovanja med nami vsemi so vidni. Ta ameriška vzajemnost temelji na našem medsebojnem zaupanju in v naši skupni želji, da branimo našo svobodo."

Rooseveltov govor, ki podčrtava tudi poziv predsednika Ortiza k sodelovanju med ameriški državami, je gotovo znamenje, ki prica, da ese Amerika vedno bolj oddaljuje od zabloda, sobraštva in vojni

Na daljnem vzhodu

V provinci Šantung se je te dni vršila ena najbolj krvavih bitk med kitajski in japonsko armado, pri čemer so bili Japonci strahovito poraženi.

Japonci se sedaj pripravljajo za veliko ofenzivo ter so v ta namen odpikical iz sovjetske meje štiri divizije. Japonski generalni štab izjavlja, da bodo Kitajci tokrat popolnoma poraženi, tako da se ne bodo več mogli uspešno postaviti v bran.

Ako bi Japonci izgubili bitko s Kitajci, bi jih brez dvoma tudi doma čakalo kmalu veliko presenečenje...

Kakor javljajo, je izgubila Japonska doslej okrog tristo tisoč vojakov, Kitajska pa petsto tisoč. — Kitajski narod živi predvsem od zemlje in mu zato vojna ne more zadati tistega gospodarskega udarca kot Japoncem, ki živijo samo deloma od zemlje, večinoma pa od industrije. Vojna je že sedaj poglala japonskega kmeta v bedno stanje in kakor hitro bo vojne konnee, mu bo sledil tudi industrijski delavec, ki je sedaj vsled pomanjkanja delavnih moči zaposlen in primeroma dobro plačan. Po drugi strani pa so se življenjske potrebine zelo podražile tako, da srednji sloj čuti vso težo na svojih ramenih, prav tako kot kmet, če ne še bolj. Tega se japonski kapitalizem, ki je poglala narod v boj za nove bogate provincije, dobro zaveda, zato hiti z vojuimi operacijami, da se začne zavojevana zemlja čimprej izkoriščati in se s tem potlači nezadovoljstvo v ljudstvu.

Poglejmo malo cilje japonskega imperijalizma, da bomo lažje razumeli dogodke na Daljnem vzhodu:

Admiral Suetsugu, japonski notranji minister, je leta 1937 napisal, da "mora jarem belih nad rumeno raso izginiti, četudi bi to bilo združeno s svetovno vojno". "Beblija" japonskih častnikov pravi: Država ima pravico osvoboditi Indijo angleškega jarma in Kitajsko tuje nadvlade. Smela bo napovedati vojno narodom, ki imajo preveliko posest in ki jo ne znajo upravljati. Iztrgati Avstralijo Angliji in Vzhodno Sibirijo Rusiji." Načrt, ki ga je ministrski predsednik leta 1937 predložil mikadu, pravi med drugim: "V vzhodni Aziji bomo zmagali le s politiko železa in krvi. Iz Mongolije in Mandžurije moramo prodreti v Kitajsko z izgo-

živečega starega sveta, ki ne kaže ne volje ne sposobnosti, da bi se izmotal iz položaja, v katerem se nahaja in ki ne obeta nič dobrega. — Vedno bolj se ponavlja v Ameriki klie, naj se ameriške države s složnim delom povežejo v skupnost, ki bo skrbela za svoj socialni in gospodarski napredek, obenem pa tudi za obvarovanje svobode in neodvisnosti ameriškega kontinenta. Za ameriško praktično miselnost postaja Evropa s svojim plemenskim sovraštvom in s svojimi zamotanimi narodnostnimi problemi vedno bolj nerazumljiva, vedno bolj tuja; in za ameriško svobodoljubnost postaja s svojimi režimi nasilja vedno bolj nesimpatična in morda celo odvratna...

vorom, da širimo trgovino. Za Kitajsko bomo zavzeli Indijo, potem Azijo in končno Evropo..." General Araki piše: "Naša dežela bo ponela svoj narodni ideal preko sedem morja, ga razširila po vseh celinah, četudi s silo. Mi smo božji potomeci in smo poklicani, da vladamo." Prav tako seveda trdijo tudi v Rimu in Berlinu.

O japonskih osvojevalnih namerah ni dvomiti, vendar si niso vsi glasniki japonskega "božjega poslanstva" edini. Mornariški častnik Kloseke Fukunaga je izdal predhodni roman o japonsko-ameriški vojni in admiral Suetsugu je napisal v predgovoru tej knjigi: "Ta zmaga mora biti silno prijetna." — Major Tota Ishumaru je izdal brošuro: "Japonska se mora vojskovati z Anglijo." — "Anglija", pravi, "mora priznati našo nadoblast nad Tihim morjem, ali pa jo bomo razbili za vselej." V japonski skupščini je baron Sonodo grozil Angliji s "srdom japonskega ljudstva". Časnikar Muto Teichi je lansko leto izdal brošuro (z vednostjo od zgoraj), ki terja osamljenje Anglije in zblížanje z Rusijo in Severno Ameriko. Pravi, da bi največja nevarnost za Japonsko bila vojna z Rusijo, ker bi koristila le Angležem. Rusom pa namiguje: Če usmerite svoje sile proti Tibetu in Indiji, boste zavladali pravljíčno bogatim deželam.

Čudno se zdi, zakaj si je Japonska izbrala Anglijo za prvo nevarno nasprotnico in ne Rusijo, ali Ameriko.

Rusija je edina država, ki se je resnično zasidrala na Kitajskem: v zunanji Mongoliji in v kitajskem Turkestanu Pomirjenje Čankajška s kitajskimi komunisti ji je tudi v korist. Levo krilo kitajske vojske je danes sloveča osma komunistična armada. Večina vojnih potrebščin prihaja iz Turkeстана V začetku tega leta je prišlo z letali v Moskvo kitajsko odposlanstvo, ki je kupilo za dva milijona angleških funtov orožja in municije.

Rusija ima brezprimerno strategično oporo na Daljnem vzhodu. — Blizu Vladavastoka ima pripravljenih tisoč letal, ki lahko požgeja japonska lesena mesta v prah, ne da bi se mogli Japonci braniti ali maščevati ker evropska Rusija je daleč... Tudi na morju so Rusi neprekosljivi: Danes lahko prepeljejo (Nadaljuje na drugi strani)

Francija ima novo vlado

Daladier je dobil tako v poslanski zbornici kakor v senatu ogromno večino in parlament ga je poclabil, da ukrene, kar je potrebno, za rešitev države iz sedanjih stisk

O Francozih pravijo že od nekdanj, da ni zlepa najti takih prepirljivcev, kakor so oni, ko se gre za domačo politiko; a pravijo o njih tudi, da so zmerom znali nastopiti kakor en sam mož, ko so zavohali kakšno nevarnost od zunaj. To mnenje o francoskem narodu je našlo svojo potrditev tudi v zadnjih tednih, ko je izgledalo, da so notranji politični in socialni spori že preveč zasleplil narod in da Francozi ne vidijo nevarnosti, ki jim preti. Ko je Hitler dal zasesti Avstrijo, je bila Francija brez vlade; ko se je v Veliki Nemčiji vršil plebiscit ter je postojala vsaj možnost, da bi mogel Hitler izrabiti trenutno navdušenje za kak nov ma never na primer proti Českoslovaški, je bila Francija ne samo zopet brez vlade — ker je bil tačas Blumov kabinet padel — marveč je bila tudi skoro vsa njena vojna industrija paralizirana z velikimi stavkami, tekom katerih je delavstvo zasedlo tovarne; in grozila je celo splošna stavka.

Pa se je le spet našel mož, ki je znal Francozom odpreti oči tako, da so brž videli, kam bi takšne razmere utegnile privedi; narod se je v svojih zastopnikih, toliko v po-brž zedinil v tem, da je treba temu možu — Daladieru — dati vsaj začasno oblast, da po svoji volji in uvidevnosti ukrene kar se bo vladi zdelo primerno za to, da se država reši iz finančnih stisk, da se oboro-

ževanje spet spravi v tek in da se slanski zbornici kolikor v senatu s primernimi ukrepi tako pri delavcih kakor pri delodajalcih prepreči ponavljanje škodljivih stavk, kakršne so bile te, ki so mogle ogroziti vojno silo Francije in s tem njeno varnost.

Daladier je sestavil novo vlado, v kateri ni socialistov ne komunistov, vendar pa je v zbornici jasno povedal, da njegov kabinet nima nobene osti proti ljudski fronti, marveč hoče biti le kabinet narodne obrambe, ki mora sodelovati tako z ljudsko fronto kakor z drugimi skupinami, ki jim je blagor naroda pri sre. In tako je Daladier dobil v poslanski zbornici neverjetno veliko število glasov, ko je zahteval zaupnico: 567 poslancev je glasovalo zanj in le pet nergačev se je izreklo proti njegovi vladi. V senatu pa je bila njegova zmaga še večja: isti senat, ki je par dni prej vrgel Bluma, ker je zahteval polnomoč v finančnih zadevah, je Daladieru dal proste roke do 31. julija t. l., dasi je bil Daladier le nekoliko ublažil Bumove zahteve.

Francija ima torej spet novo vlado, ki se je takoj v začetku postavila na trdne noge. Ker bo parlament kmalu šel na daljše počitnice, bo Daladier mogel izvršiti neovirano precej dela, ki bo ne samo v korist Francije, marveč prav gotovo tudi vi prid evropskemu miru.

Argentinske vesti

"Concordancia" ima večino v kongresu

V ponedeljek so tudi v glavnem mestu republike končali s štetjem glasov, oddanih pri zadnjih volitvah za delno obnove parlamenta in občinskega sveta. V Buenos Airesu je dobila največ glasov radikalna stranka, ki jo vodi dr. Alvear; poslala bo v senat dr. Saiguera, v poslansko zbornico 11 poslancev in v občinski svet šest zastopnikov. Pet poslanskih mandatov za manjšinsko stranko je dobila "concordancia", ki si je s tem zagotovila sigurno večino v poslanski zbornici; imela bo tam 83 poslancev, dočim bodo druge stranke zastopane tako le: radikali 63, socialisti 5, "concurrenciisti" 5 in liberalci 1. Ko bi se socialisti ne bi-

ARGENTINCI IN PRISELJENSKE ŠOLE

(Pride s prve strani)

Nemci videli, da se bli predalec in samo nemško poslanstvo je pohitelo z izjavo, v kateri je listom skušalo dopovedati, da tukajšnji plebiscit ni... plebiscit, ker se glasovi ne bodo šteli v uradnih podatkih in da so nemški priseljenci le povabljeni, da s svojimi podpisi izrečejo svoje zadovoljstvo nad dejstvom, da je prišlo do združitve med obema nemškima državama.

**

Seveda so nekateri levičarski listi že zaradi svoje protinacistične tendence naslikali vse te stvari v tako živih barvah, da je izgledalo, kakor da je tudi neodvisnost Argentine v nevarnosti. Celo neki general v rezervi si je stvar gnal tako zelo k srcu, da je v daljši vrsti člankov utemeljeval svoje mnenje, da se mora Argentina brž oborožiti, če ne bo postala žrtev imperialističnih evropskih držav.

Tako hudo pa menda ni in oblasti so bile tudi takega mnenja, ko so sklenile dovoliti manifestacijski zbor nemške kolonije v Luna Parku ter so istočasno prepovedale protinacistično demonstracijo, ki so jo hoteli organizirati visokošolci.

**

Stališče argentinskih oblasti v vprašanju vzgajanja potomcev tujih priseljencev, je jasno in znano dovolj. Veliki predniki argentinskega naroda, ki so z razveljavljenjem egoističnih zakonov podkraljevine, kateri so s pancom dajali monopol za izrabljanje dežele, odprli Argentinci priseljevanju iz starega sveta, so poskrbeli za to, da se priseljene narodnosti zlijejo v eno nacijo vsaj v svojih potomcih; za to so določili, da je vsak tu rojen človek argentinski državljan in državni oblasti so pridržali pravico, da vzgaja otroke v osnovnih šolah; le s posebnim dovoljenjem državnih oblasti in pod njihovim nadzorstvom smejo tudi zasebniki dajati mladeži osnovni pouk. V svoji rodoljubni vnemi so nekateri izmed teh velikih prednikov — med njimi tudi oče argentinskega šolstva, don Domingo F. Sarmiento — mislili celo, da bi se morali že priseljenci sami vtopiti v argentinstvo in se docela odpovedati jeziku in običajem, ki so jih prinesli s seboj. Omenjeni argentinski "prócer" je odrekal priseljencem potrebo, da imajo svoje šole, svoje liste in svoja društva. V času, ko so prihajali v Argentino skoro izključno neuki poljedelci in težaki, so bili takšni načrti gotovo izvedljivi. Danes so razmere drugačne in argentinske oblasti ne odrekajo priseljencem pravice, da v okviru liberalnih zakonov dežele žive v svojih

kolonijah tudi svoje lastno kulturno življenje. Edino, kar država upravičeno zahteva, je to, da se otroci priseljencev, ki so argentinski državljani, vzgajajo tako, da bodo postali dobri in koristni člani argentinske državne skupnosti. Poučevanja tujih jezikov ne ovirajo, če se pod okriljem takega pouka ne skriva protiarгентinsko politično delovanje. To načelo je argentinski Državni šolski svet tudi ob priliki dogodkov, o katerih poročamo, javno poudaril.

**

Pri ustanavljanju tečajev, v katerih se imajo naši otroci učiti našega jezika, je naša kolonija v celoti vpoštevala to stališče argentinske države v pogledu vzgajanja naših otrok. V tečaje se ne sprejemajo šolskoobvezni otroci, če ne obiskujejo tudi argentinske državne šole, in v naših šolah se ne goji nobena politika. O tem so tukajšnje šolske oblasti natančno poučene in slučaji s paternalno šolo, o katerem smo pisali v prejšnji številki našega lista, nima nič skupnega s splošno argentinsko akcijo proti nacističnim političnim šolskim organizacijam. Zahteve argentinskih šolskih oblasti v pogledu paternalne jugoslovanske šole se tičejo samo prostora, ki se jim ne zdijo povsem primerni. To vprašanje se bo v prihodnji dneh uredilo. Vsako drugačno tolmačenje paternalnega slučaja je samo potvarjanje resnice, katerega namen je škodovati tej naši mladi ustanovi, ki je za kolonijo koristna in ki po svojih namelih samo podpira stremljenje državne šole, da se mladi rod vzgaja tako, da bo dal dobre ljudi ter poštene in za državno skupnost državljane.

vanje vseučilišnikov prepovedala in dovolila samo, da sme deputacija desetih oseb položiti cvetje pred spomenik generala San Martina.

Ker so oblasti predvidevale nered, so poslale na omenjeni trg kakšnih 200 policajev, med njimi tudi škvadron konjenice. Ljudje pa so se bili začeli zbirati še preden je policija prišla, tako da je takoj v začetku nastala zmešnjava, ker so policaji dobili ukaz, da trg izprazni. Brez energičnega nastopa to ni šlo in ker je intervenirala tudi konjenica, je bilo mnogo oseb ranjenih. Dva človeka so policijski konji tako pohodili, da sta podlegla posledicam dobljenih poškodb.

Končno je bil red v toliko vzpostavljen, da je deputacija visokošolcev mogla položiti cvetje pred spomenik osvoboditelja Argentine, dočim je množica, ki jo je policija zadrževala okrog trga, pela državno himno.

Kmalu zatem so se začele zbirati po glavnih ulicah središnega dela mesta vilek gruč ljudi, ki so demonstrirali proti nacizmu. Pri nekaterih trgovinah, kjer so visele zastave s kljukastim križem, so demonstracije razbili stekla izloženih oken in raztrgali ter zažgali so tudi več nemških zastav. Policija si je prizadevala, kolikor je mogla, da je demonstrante razganjala. Približno šestdeset ljudi so oblasti aretirale, a v torek so prišli spet na svobodo vsi razen nekaterih, ki so se bili prehudo zoperstavili oblasti.

Nemški odpravnik poslov je protestiral pri vladi radi žalitve nemške zastave in radi škode, ki so jo demonstrantje povzročili nemškimi trgovinam. Tukajšnja vlada je objvila o tem uradno poročilo, v katerem pravi, da je zunanji minister izrekel zastopniku nemške vlade svoje obžalovanje radi incidentov, o katerih poročamo.

TUDI JUJUY DOBI INTERVENCIJSKO TORJA?

Zastopniki takozvane "impersonalistične stranke" z Jujuya so v torek obiskali predsednika republike dr. Ortiza ter so mu obrazložili politični položaj svoje pokrajine. Povedali so prvemu mandatarju, da si je v Jujuyu prisvojila vso oblast mala skupina ljudi, ki jo vodijo samo sebični interesi v zvezi z nekim tankajšnjim bogatim rudnikom, okrog katerega se suče vsa jujujska politika. Zastopniki "impersonalistov" so skušali prepričati dr. Ortiza, da je v Jujuyu nujno potrebna intervencija zvezne vlade. Kakor so novinarjem povedali, so dobili vtis, da bo državni predsednik ustregel njihovim željam.

VESELO VELIKO NOČ

Srečno in veselo Veliko noč vošči vsem naročnikom, oglaševalcem, čitateljem in prijateljem našega glasila in vsem našim ljudem vobče

SLOVENSKI LIST

Dogodki v Apóstolesu

V zadnji številki našega lista smo podrobneje opisali dogodke, ki so se odigrali v Apóstolesu zaradi poljske zastave, ki so jo neznane roke obesile na slavnostni občinski drog. Vesti, ki prihajajo od tam, pravijo, da se duhovi še niso pomirili. Argentinsko prebivalstvo, ki ga hujskajo pri zadnjih občinskih volitvah propadli kandidati, se ba je zelo sovražno vede napram tam naseljenim Poljakom. Poljski trgovci in hišni posestniki so se obrnili na policijo s prošnjo, da jim zavaruje trgovine in hiše, ker se boje napadov. Policijsko ravnateljstvo teritorija Misiones je to prošnjo smatralo za upravičeno ter je poslalo v Apóstoles ojačenja. Radi teh dogodkov je eden od novoizvoljenih občinskih svetvalcev — Adolf Didrič, ki je Poljak — podal ostavko na svoje mesto.

Dr. CANTILLO SE VRNE

Bivši argentinski poslanik pri italijanski vladi in sedanji zunanji minister argentinske republike se bo vrnil v nedeljo v Buenos Aires. V Brazilu in Uruguayu so ga sprejeli z velikimi častmi ter ga prijateljsko slavili.

JUSTOVO DELO

Posebna delegacija prijateljev bivšega predsednika republike generala Justa je v torek izročila bivšemu prvemu mandatarju prvi izvod luksuzne knjige, ki opisuje de-

lo bivše argentinske vlade s posebnim ozirom na javna dela, ki so bila izvršena za časa Justovega predsedništva.

RADIKALI V POKRAJINI BUENOS AIRES

Radikalni poslanci v pokrajini Buenos Aires so sklenili odložiti svoje mandate v znak protesta proti prilikam, ki vladajo v tej pokrajini in ki onemogočajo svobodne volitve. Najbrž nameravajo s tem pospešiti razvoj dogodkov, t.j. intervencijo, ki jo nekateri napovedujejo za buenosairesko pokrajino.

Za jugoslovansko radio-uro

V prostorih jugoslovanskega kluba se je prejšnjo soboto vršil sestanek, katerega namen je bil preučiti možnosti ustanovitve društva, ki naj bi skrbelo za tedenske radio-transmisije, namenjene naši koloniji. Navzočnih je bilo kakšnih šestdeset članov naše kolonije in po daljši debati je bil izbran odbor petih članov, da izpopolni od pripravljene odbora sestavljeni osnutek pravil in upravnovno prouči možnost ustanovitve jugoslovanske radio-ure s finančne strani.

V needljo 24. t.m., se bo vršil v istih prostorih, Lima 411, ob 4. popoldne nov sestanek, ki bo najbrž obenem tudi ustanovni občni zbor društva za jugoslovanske transmisije. Na sestanku je vabljen vsak, ki se kličkaj zanimajo za to, da dobimo tudi mi svojo radio-uro v Argentini.

NA DALJNEM VZHODU

(Pride s prve strani)

svoje vojno brodogradnje iz Baltijskega morja preko severnega v Tiho morje. V ta namen so napravili velikanske prekope, kot smo svoj čas podrobneje poročali v našem listu. — Zato želi Japonska, četudi je članica protikomunistične zveze, biti nevtralna napram Rusiji ali pa celo sodelovati z njo. Če bi prišlo do japonsko-ruske vojne, bi je izžvali Rusi.

Združene države so se dobro zavarovale. Na Alaski in Aleutih so Amerikanci zgradili velikansko letalsko oporišče. To je severni obrambni del, ki ima vrh na Havajih, južni del pa je v Panamskem prekopu, v čigar bližini se vršijo prav sedaj velike pomorske vežbe s 165 ladjami, 500 letali in 60.000 mož. Združene države so se torej dobro zavarovale, a ničesar podvele za skupen nastop proti Japonski, z drugimi obročnimi državami.

Anglija na Kitajskem ni tako trdna kot Rusija. Ima pa več trgovskih koncesij kot Združene države. Anglija je bila do leta 1921. zaveznica Japonske, potem pa je zvezo prelomila. Naslonila se je na Zvezo narodov in Združene države. Društvo narodov, kot je znano, je odpovedalo, ko so Japonci zasedli Mandžurijo, kakor je odpovedalo, ko so Italijani okupirali Abesin. in Združene države so samo v obrambi svoje posesti. Zato niti Zveza narodov niti Združene države ne morejo Angliji posredno nič koristiti.

Odtod angleška živahna diplomacija z zapadnimi veselilami, kot na primer z Italijo. Z devet milijoni funtov je Anglija ojačila utrdbe Singapora, ki je najmočnejša utrdba na svetu. Poleg Francije si je pridobila Holandsko, ki pa je sama potrebna pomoči, kajti Japonci hočejo pograbit petrolejske vrelce na Borneu in si z Nemci razdeliti holandske Sundske otoke. Združene države krijejo 60 olo japonske petrolejske porabe, zato se ji nočejo zameriti. Angliji pa je Japonska najhujši trgovinski tekmeč.

Nemčija zaenkrat še vedno priznava našo Angliji v Aziji in v Evropi. Čeprav je japonska zaveznica, pošilja Čankajšku vojaške svetovalce.

Italija je doslej vneto zagovarjala japonske cilje, ker pač vidi, v japonski najnevarnejšega angleškega nasprotnika. Čimveč bo imela Anglija opravka v Aziji, tembolj proste roke bo imel Mussolini v Afriki in Sredozemskem morju. Anglija je žrtvovala sankcije in zunanega ministra Edena, ter iskala ka koršnega koli izhoda, da se sprizani z Italijo. Danes se bo podpisala pogodba med Italijo in Anglijo, ki pa bo samo prehodnega pomena, kajti niti Anglija sama najbrž ne veruje v uje trajni uspek.

LADIJSKE VOZNE LISTKE

za vse parobrodne družbe pri nas dobite po najnižji ceni.

Kabino

za gotovimo vsakemu potniku brezplačno.

Vpoklicne karte po zelo znižanih

CA. CENTRAL EUROPEA

469 SAN MARTIN 469

Slovenci doma in po svetu

AVTOMOBILSKI MOTOR IZ STEKLA NA RAZSTAVI V ZAGREBU

Pomladanski zagrebski velesojem so 2. IV. dopoldne odprli. Največja privlačnost razstave je razstava avtomobilov. Nemci so razstavili pomembno novost: avtomobilski motor iz stekla. Motor bodo na razstavi dali v pogon, da se obiskovalci prepričajo o njegovem brezhibnem funkcioniranju.

VODA ZA KRAGUJEVAC

Velik jez, iz katerega bodo črpali vodo za ves Kragujevac, so zgradili na reki Groznicji. Jez ima prostornino za 2.390.000 kubičnih metrov vode. Vse načrte je izdelal belgrajski univerzitetni profesor Milan Nešić. Zaporna stena jeza je visoka 47 m, dolga pa 30 m. Preračunali so, da bo mogel vsak mešan v Kragujevac dnevno dobiti iz tega jeza 100 litrov vode.

ZA ŽELEZNIŠKO ZVEZO MED MARIBOROM IN SUBOTICO

Za neposredno železniško zvezo med Mariborom in Subotico se prizadeva osižeška trgovsko-industrijska zbornica. Do zdaj je na tej progji potniški in tovorni promet narasel za 100 odstotkov, kar se posebno opaža na osižeškem kolodvoru, ki že na sedanji promet postaja premajhen.

TIHOTAPSKO LADJO SO PRIJELI

Tihotapsko ladjo so zaplenili organi finančne kontrole iz Šibenika. Opazili so neko ladjo blizu Letine in jo ustavili. Preiskava je potrdila sumnjo, da služi ladja tihotapecem. Organi finančne kontrole so zaplenili 10 velikih zabojev sladkorja, nekaj vreč kave, potem mnogo cigarete, tobaka in cigaretnih papirčkov. Plen je bil še večji, ker so prijeli tudi voditelja tihotapske družbe nekega Mirka Kevina in tri njegove pomagače, ki so na obali čakali, da prevzamejo blago. Vse blago je bilo iztihotapljeno iz svobodnega pristanišča v Zadru.

NOVI MOSTOVI

Dva velika mostova, ki bosta državo veljala skoraj 46 milij. din, bodo še letos začeli graditi preko Save pri Bosanski Gradski ter preko Tise pri Zablju. Oba mostova sta bila silno potrebna, kajti vsi kraji tam okrog niso imeli nobenega mostu daleč naokoli ter so morali ljudje uporabljati za prehod splave. Mostova se bosta zgradila iz kredita 70 milij. din, ki jih je vlada odobrila v okviru programa velikih javnih del, določenih za pet let. Iz istega kredita se gradi tudi most preko reke Tare pri Budečevici.

Jugoslovanski izvoz

Za milijardo in 361 milijonov dinarjev razne robe smo lani izvozili iz naše države v Nemčijo. Najvažnejši izvozni predmeti so bili: baker, ki zavzema v izvozu prvo mesto z 22.3 o/o, nato jajea (13 o/o), sadje (12.5 o/o), les (8.2 o/o), meso (6.7), konoplja (6.2 o/o), koža (5.6 o/o), razne rude (4.6 o/o), koruza (4.4 o/o), boksit (3.5 o/o), mast (3.4 o/o), perje (3.4 o/o), pšenica (2.3 o/o), volna (2 o/o). Pregled izvoza v Nemčijo od 1. 1930 dalje kaže sledečo sliko: 1930 je bilo izvoza v vrednosti 74.808 milijonov nemških mark, 1931 40.110 milijonov mark, 1932 29.489 milijonov mark, 1933 33.472 milijonov mark, 1934 36.344 milijonov mark, 1935 61.438 milij. mark, 1936 75.175 milij. mark in lani za 132.153 milij. mark. Lanski izvoz se je skoraj podvojil, odnosno počtvoril proti onemu v letu 1932. Izvoz iz Nemčije je znašal približno enako.

VODOVOD ZA SENOŽEČE GRADIJO

V bližini Senožec so pričeli z deli pri novem vodovodu. Pričeli so polagati predvsem nove vodovodne cevi in kopati zanje kanale, namestavajo pa zgraditi dva velika rezervarja za vodo. Pri delu je zaposlenih 35 delavcev in 10 specialstov. Smatrajo, da bodo na ta način popolnoma zadovoljili vse potrebe senožeške občine, kjer često vlada velika suša in pomanjkanje vode.

ISTRSKI PREMOGOKOPI

Občni zbor premogokopne delniške družbe "Arsa" v Trstu, ki izkorišča skoraj vse rudnike, zlasti v Istri, se je vršil 29. t.m. Po poročilu je razvidno, da je društvo dvignilo premogokopno produkcijo v lanskem letu za 150.000 ton. Poleg tega so odprli nov rov "Littario", ne ve se pa, koliko bo ta rov donosil. Družba je končala leto z dobičkom, tako da bo lahko izplačala 6 o/o dividendo. Sklenjeno je bilo dalje, da se poviša družbeni kapital od 40 na 64 milij. lir in da se nove akcije rezervirajo le starim družbenikom.

TRŽAŠKA DEPUTACIJA PRI MUSSOLINIJU

Tržaški listi poročajo, da je bila konec marca deputacija tržaških odličnikov, v kateri so bili tržaški prefekt, pokrajinski tajnik fašistične stranke in tržaški župan, sprejeta pri Mussoliniju, ki so mu izročili pozdrave tržaške pokrajine ter mu tolmačili položaj, ki je nastal za tržaško gospodarstvo vsled političnih sprememb v srednji Evropi. V Trstu je namreč imela bivša Avstrija svobodno luko in je sedaj vprašanje, če jo bo hotela obdržati

tudi Nemčija. Trst je imel od prometa skozi bivšo avstrijsko svobodno luko velike dobičke, katere bi nerad pogrešal v bodočnosti. Mussolini je odposlanstvu odgovoril, da bodo interesi Trsta zavarovani in da bo on sam v kratkem prišel v Trst na svoj uradni obisk.

NABOŽNI MESEČNIK BODO DOVOLILI NA PRIMORSKEM

Ponovno nam poročajo, da so sedaj vse priprave za izdajanje slovenskega mesečnika verskega značaja končane in da bo list začel v kratkem izhajati. List se bo imenoval "Svetogorska kraljica" in bo izhajal na 4 straneh S tem bo pa našim ljudem presneto malo pomagano.

NEMŠKI RAZISKOVALNI BALON PRISTAL V JUGOSLAVIJI

Nemški balon za raziskavanje vremenskih pojavov je pristal v hrvaški vasi Ivan Orehovac pri Kalniku. Balon ima v premeru šest metrov. Ko je padel na zemljo, so ljudje kar drveli skupaj. K sreči se je med njimi našel kmet, ki je bil svoje čase vojak pri letalcih. Ta je odprl pipo in spustil iz balona plin. V njem so našli razne instrumente in listine, iz katerih so zvedeli, da je balon nemški. Balon bodo odpemili v kratkem v Saarow v Nemčiji.

CERKEV SV. JUSTA V TRSTU SO OKRADLI

Iz Trsta javljajo, da so tatovi vdrli v cerkev Sv. Justa ter jo občutno okradli. Z Marijinega kipa so odnesli krono, ki je bila ponarejena, medtem, ko je zlata shranjena v zakladnici. Odnesli so tudi nekaj drugih predmetov ter razbili nekaj šip. Škode so napravili za 10.000 lir.

BOROVELJSKA PUŠKA ZA GOERINGA

Maršal Goering je na Humberškem gradu pri Žihpoljah sprejel od poslanstvo boroveljskih puškarjev ter jim obljubil, da prevzame vrhovno pokroviteljstvo nad boroveljsko industrijo pušk. Maršalu so podarili lepo puško, izdelek boroveljskih puškarjev.

Veliki zavod "RAMOS NEJIA"

VENEFAC

ANALIZE uzina brezplačno. Analize krvi. Popolno moderno zdravljenje.

SIFILIS v vseh oblikah. Popolno zdravljenje na podlagi krvne analize (914)

KOŽA: Kronični izpahi, mozoljčki, Izpadanje las. Ultravioletni žarki.

ZLATO ŽILO: zdravimo brez operacije in bolečin.

SPOLNA ŠIBKOST: Hitra regeneracija po prof. Cicarelliju.

ZIVČNE BOLEZNI: Nevrastenja, izguba spomina in šibkost.

REVMATIZEM: kila, naduha, gota. Šibkost srca zdravimo po modernem nemškem načinu.

PLJUČA: Kašelj, šibka pljuča.

ZELODEC: upadel, raširjeni, kislina, težka prebava, bruhanje, rane.

ČREVA: colitis, razširjenje, kronična zapeka.

GRLO, NOS, USESA, vnetje, polipi: brez operacije in bolečin.

Popolno ozdravljenje \$ 30.—

Plačevanje po \$ 5.— na teden.

Naš zavod s svojimi modernimi napravami in z izvrstnimi SPECIJALISTI je edini te vrste v Argentini. — Lečenje sajamočno. — Ugodno tedensko in mesečno plačevanje.

Od 9—21 ob nedeljah od 8—12

Rivadavia 3070 Plaza Once

Novi Sad, trgovsko mesto

NEMCI NAKUPUJEJO ŽIVINO NA KOROŠKEM

Iz Celovca pišejo, da so cene živini znatno poskočile, ker jo nakupujejo nakupne komisije iz rajha. Naši kmetovalci so tega zelo veseli, ker bodo svoje odvišno blago lahko spravili v denar.

RAZSTAVA ITALIJANSKIH PORTRETOV V BEOGRADU

27. marca je bila v Beogradu odprta razstava italijanskih portretov v teku stoletij. Na otvoritev sta pršla italijanski prosvetni minister Dino Alfieri in grof Volpi predsednik pripravljalnega odbora razstave. Razstavo je odprl knez namestnik Pavle in je bila z otvoritvenih svečanosti poslana pozdravna brzojavka predsedniku italijanske vlade Mussoliniju, ki se je za pozdrave prav tako brzojavno zahvalil knezu namestniku.

ZA TUJSKI PROMET MED JUGOSLAVIJO IN ITALIJO

Tržaški listi poročajo o zborovanju zastopnikov tujskoprometnih ustanov in združenj iz Julijske krajine in iz Italije, ki so zborovala v Postojni. Na dnevnem redu je bil razgovor o načinu, kako bi se dal najbolje organizirati obojestranski tujski promet v poletju, ki se bliža. Sprejeti so bili sklepi, ki bodo tujski promet znatno dvignili, ker bodo potovanje olajšali.

IZ AVSTRIJE IZGNANI JUGOSLOVANSKI DRŽAVLJANI SE SMEJO VRNITI

Oblasti so razglasile, da se smejo od bivše avstrijske vlade izgnani jugoslovanski državljani nemoteno vrniti nazaj na svoja bivališča na Koroškem.

IMENOVANJE

Dr. Ivan Tomšič, profesor za mednarodno pravo na ljubljanskem vseučilišču, je dobil od glavnega tajnika Zveze narodov pismeno obvestilo, da je imenovan za delegata mednarodne komisije za volitve v Sandžaku Alexandrette (Sirija).

OKOSTJE MAMUTA SO NAŠLI PRI KAMNIKU

Sredi marca so našli ob regulacijskih delih v Nevljici pri Kamniku okostje mamuta. Pod vodstvom muzejskih strokovnjakov so do konca marca okostje previdno izkopali. Na žalost je najdeno okostje močno poškodovano, poleg tega pa manjkajo še mnogi važni kosi. Našli niso lobanje, niti tričetrtine hrbtničnih vreten in tričetrtine reber. Malo je manjkalo pa bi se razvel prepričali ali naj odkriti mamut ostane v Kamniku ali pa naj se odstopi ljubljanskemu muzeju. Ker ni bilo najdeno popolno okostje in ker z ostankov ne bo mogoče sestaviti količjak podobnega okostnjaka bodo Kamničani najbrž popustili.

Ako hočete biti zdravljeni od odgovornega zdravnika
zatecite se k

Dr. A. GODEL

AKUTNE, KRONIČNE BOLEZNI IN NJIH KOMPLIKACIJE,
ZDRAVLJENJE PO FRANCOŠKIH IN NEMŠKIH NAČINIH

Krone in kožne bolezni

ZA SLOVENCE PRVI PREGLED BREZPLAČNO

Ženske bolezni, bolezni maternice, jajčnika, prostate in neredno
perilo. — Specijalisti za pljučne, srčne, živ
reumatične bolezni

ŽARKI X — DIATERMIJA — ANALIZE

Sprejema se od 9. do 12 in od 15 do 21.

GOVORI SE SLOVENSKO

CALLE CANGALLO 1542

Krojačnica Mozetič

Če si nameravaš kupiti novo obleko, pridi in oglej si vzorce in blago v moji krojačnici, za kar Ti gotovo ne bo žal, kajti imam vsako vrstnega blaga najnovejše mode. Blago trpežno in prvovrstno, delo pa po najnižji ceni. — Poleg tega imam v zalogi tudi srajce, klobuke ter sploh vse moške potrebščine po cenah kot jih ne dobiš nikjer drugje. — Pridi in prepričaj se sam!

OSORIO 5052, (Paternal), Buenos Aires

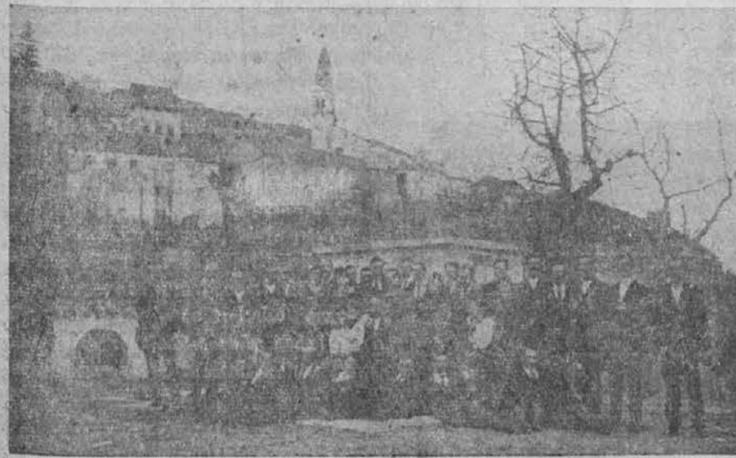
V ŠTANJELU PRED 150 LETIH

Simon Rutar je l. 1891. napisal v "Slovenskem pravniku" izredno zanimivo studijo pod naslovom "Pravno življenje v slovenski občini pred 300 leti". V tej razpravi se je dotaknil življenja v našem Štanjelu in ga na zanimiv način opisal. Prepričani smo, da je večini ta stvar neznana, pa je tako zanimiva, da se jo splača objaviti, da gre za življenje izključno slovenskega ljudstva in le za izredne majhne vplive zapada.

V uvodu opisuje pisec najprej na kratko zgodovino kraja. V spisu pravi: Štanjel le precej velika vas, saj

od obeh gospod. Oproščeni so bili tudi vseh desetih in ostalih davščin, ki so se tedaj plačevale.

Pod rih, gospodo je spadalo l. 1572, 97 kmetov. Načelnik občine je bil župan, ki se je imenoval, pod vplivom laških običajev, dekan. Za svojo službo je dobil eno marko soldov, dohodke dveh vrtov, a imel je še druge vire. On je bil pravzaprav duša vsega pravnega življenja v vasi in občini. Smel je za dolg spod 1 marko zarubiti dolžniku, ko se mu je to 14 dni prej naznanilo. Če ni bile sodnika blizu, je smel zapreti hudodelca in je

Štanjel na Krasu

ima nad 600 prebivalcev. Kraj je jako star, v kar pričajo najbolj rimske starine in izkopenine — posoda in novci — kar se je našlo kakih 10 let pred objavo spisa pri nekem vile nogradu v bližini vasi. V srednjem veku je bil imenitno utrjen kraj, ki je imel dvoje vrat, proti severozahodu ena in ena proti Kobdilu. Turki so ok. 1470. kraj oplenili. Srednjeveški grad je stal na zahodni strani cerkve kot sedaj. Lastniki so bili najprej Elacherji, potem pa Turjaki. L. 1508 je bil poveljnik v gradu Kristof Kobencel, gospod Proseški, iz domače kraske rodovine, Benečani so imeli oblast nad krajem le eno leto med poveljevanjem Kobencela. Kot traj, ki je stal tik glavne poti pa je bil Štanjel trgovsko izredno važen. Tu so se vršili izredno imenitni sejmi in v kraj so se preselili 1564. iz Trsta celo pregnani Zidje.

Vsa zemljišča v Štanjelu so spadala spočetka pod gosposčino rihemberško, ko so jo kupili 1528 grofje Lanthier od nadv. Ferdinanda. Karel je osvobodil Iv. Kobencela, gospoda Proseškega in svojega svetovalca ter namestnega kancelarja od vseh podložniških vezi od rihemberške gospe. da je od 1573. naprej plačeval le 5 gold. letno rihemberških gosposčini Kobenceli so imeli v Štanjelu hišo z vrtom in štirimi travniki, a plačevali vsotato le po 30 krajcarjev v Rihemberg in Vipavo, da so s tem priznavali staro zavisnost svojih posestev

dobil 2 ali 3 poliče vina in jesti do sita od obeh strank. Še važnejše je, da je moral biti pri prodaji, zamenjavi in odstopu zemljišča, a to le če ni prišel grajski oskrbnik. Kupec ali prodajalec je moral dati potem celo ovco in potrebno mero vina za likof. Likof je bil v tistih časih splono v običaju in se je pri vsaki pogodbi navadno popivalo in jedlo. Vse so torej prinesli na trg in s pričami, ki so bile poklicane k poslu, so to pojedli in popili. Župan pa je moral priti pogledati tudi, če je hotel kdo nov vinar grad izkopati in ugotoviti je moral če se to zgodi lahko brez kvare za občinu.

V Štanjelu so se vršili takrat trije letni sejmi. Pravico dati dovoljenje za prodajo je imel župan. Na sejem pa je prišel tudi grajski oskrbnik z birici, ko so tam stražili in varovali mir. Oskrbnik pa je, če je bilo treba sodil, zakar je dobil posebno plačilo in župan ga je moral pogostiti. K temu sta morala prispevati gabroviški in tomaževski župan po 7 mernikov ovsa-po 7 pogač in po 7 kokoši. Torej so se ob takih prilikah, poleg resnega posla, ki so ga opravljali tudi dobro imeli O količini vina se sploh ne govori. Sploh pa je moral župan imeti s temi oskrbniki in graščinskimi sli precej sitnosti, ker jih je moral vedno gostiti in poiti, kadar jih je zapesel posel v vas.

Po starih navadi je moral župan skrbeti za stražo in v to določiti, kakor je bilo "od nekdanj v navadi" 6

mož, v slučaju nevarnosti pa več. V to se oskrbnik sploh nima vtikati. Župan mora ukazati tudi vse rabote, ki so potrebne za vzdrževanje cest, tabora in v druge občne koristne namene. Zaradi županove razsodbe se pritožijo kmetje lahko v Rihemberk, od tu pa v Gorico.

Štanjelski kmetje so morali rabovati rihemberški graščini in sicer prinašati in voziti drva, lomiti kamenje in pri popraviljanju gradu podajati potrebne (varine, potem v jeseni dovažati žito in vino (vsak kmet po dva dui, polovičar pa po en dan). Ob času vojne, ali turških napadov pa so morali prenašati pisma od enega župana do drugega in skrbeti tudi za druge nujne stvari. (Šk)

JUGOSLOVANSKI SENAT ODOBRILO PRORAČUN

Konec marca je bil v senatu sprejet proračun, ob katerem je bilo spet v skupščini in senatu v teku razprave toliko nepotrebne in nekoristne vihr. V senatu je bilo ob končnem glasovanju razmerje glasov 53:16. S 1. aprilom se je torej novi proračun začel izvajati.

V SPLITSKI LADJEDELNICI

30. marca so spustili v Splitu v morje novo torpedovko, ki je dobila ime "ZAGREB". Zgrajena je bila v splitski ladjedelnici, ki gradi še drugo torpedovko, ki bo dobila ime "Ljubljana". K slovesnostim je prišel sam predsednik vlade doktor Stojadinović v spremstvu ministrov Letiče, Miletiča in Novakoviča. Odposlanece kralja Petra II. je bil vojni minister general Ljubomir Marič. Po blagoslovitvi ladje je kumica, soproga vojnega ministra generala Mariča, po starem običaju razbila steklenico šampanca ob glavi, na kar je ponosna in pri nas doma zgrajena vojna ladja lepo zdrčala v sinji Jadran.

HITLERJEV PLEBISCIT IN KOROŠKI SLOVENCIM HITLER POSTAL ČASTNI MEŠČAN CELOVCA

Na agitacijskem potovanju po Avstriji, ki ga je začel vodja velike Nemčije Hitler, je prišel tudi v Gradec in v Celovec. V nedeljo 3. marca t. l. je imel govor v Gradcu. Njegov sprejem je bil tako močan, da se upravičeno čudimo velikanskim sposobnostim nemške propagandne tehnike. 150.000 prebivalec Grada se je pridružil še kakih 300.000 ljudi iz štajerske in drugih avstrijskih dežel. V ponedeljek je prišel Hitler v Celovec, kjer ga je sprejelo več tisoč ljudi. Celovski mestni župan je naprosil Hitlerja, naj sprejme častno meščanstvo mesta in mu izročil lepo diploma. Tudi v Celovec je Hitler govoril velikanski množici.

KOLIKO STANE AFRIKA ITALIJO LETNO

Trst, februarja 1938. — Italijansko ministristvo za kolonije ima v državnem proračunu posebno postavko, ki skoraj presega poldrugo milijardo lir letno. Toda to ni dovolj. Odkar je Italija zasedla Abesinijo so mogli tej redni letni postavki dodati še marsikakšen visok znesek. Tako je uradni list prinesel že dva dekreta, ki se nanašata na izdatke za italijanske kolonije. Za prispevek k proračunu Abesinije je določeno za 6 let vnaprej vsako leto po eno milijardo italijanskih lir. Poleg tega sta določeni še nadaljni 2 milijardi lir letno — tudi za šest let vnaprej — za javna dela v Abesiniji. Iz tega je razvidno, da mora Italija poleg rednih vsakoletnih postavk za kolonije dodati izredne še za Abesinijo v znesku 3 milijard na leto, kar bo dalo v predvidenih šestih letih skupaj 18 milijard lir. To je ogromna investicija kapitala, ki bo, po mnenju tujih časopisov, ostal nerentabilen.

"MISEL IN DELO"

Na uvodnem mestu je objavljena enajst strani obsegajoča razprava prof. Ivana Kolarja "Ob poti Otona Zuparčiča". Dr. Alois Jindrich je prispeval informativen članek o Socialnem zavodu (Socialni ustav) češkoslovaške republike. Dr. ing. Črtomir Nagode je pisec zanimivega in aktualnega prispevka "Reforma železniške tarife in izhod Slovenije na morje".

V Obzorniku je na prvem mestu zapisek o Akademiji znanosti in umetnosti v Ljubljani, dr. Branko Vrčon pa v daljšem članku "Vizije miru in vojne" kritično razglablja zunajpolitični položaj v zadnjih tednih. Notranjopolitični pregled je iz peresa Verka. Zanimiv je nadalje članek "Socialni pregled" nekako socialno bilanco lanskega starostni strukturi prebivalstva na Češkoslovaškem l. 1960, L. Č. pa piše na podlagi uradnih statističnih virov o demografski bitki v Italiji. — Med Poročili piše dr. B. V. o knjizici dr. R. Kušjeja "Konkordat", L. Č. poroča o Pfefferjevi "Istragi o sarajevskom atentatu", R. o Tardieujevi knjigi o parlamentarnem režimu v Franciji. P. P. pa o spisu Luigija Salvatorellija "La politica della Santa Sede dopo la Guerra". — Številko zaključujejo Drobline — značilni paberki iz javnega življenja.

"SOKOL" O NAŠIH RKAJIH

Sokolskih vestnik žup Ljubljana, Maribor in Novo Mesto šte. 1 od januarja 1938 poroča to le o Etnografski karti:

"Etnografska karta Julijske Krajine, Beneške Slovenije in Zadrške pokrajine". Publikacijski odsek Zveze jugoslovanskih emigrantskih društev v Jugoslaviji je izdal zemljevid vsega našega jezikovnega ozemlja v Italiji. Izdelala sta ga Oskar Šavli in Vilko Finžgar po politično-pravni razdelitvi leta 1936. in po uradnih podatkih ljudskega štetja leta 1921, ki so ponekod popravljeni po uradnih podatkih štetja iz leta 1910. Tega je izvršilo avstrijsko, onega pa italijansko oblastvo, in kažejo torej podatki v našo škodo. Tem dragocenejši so, saj vsi samovoljni posegi resnice, da so ti kraji po jeziku prav čisto naši.

Jezikovna gostota je prikazana v rdečih odtenkih po teje lestvici: 0, 5, 10, 30, 50, 70, 90, 100 odstokov. Večidel ploskve je pobarvan z barvo 100 odstotne gostote. Delo je sestavljeno po občinah; te so napisane y zaznamku ob zemljevidu. Velikost 94x48 cm. merilo 1: 300.000, cena 5 dinarjev.

Delo je, kolikor vemo, prvo te vrste prinas in je bilo silno potrebno. Natančnost, velika preglednost in jasnost ga delajo zelo uporabnega za manjšinsko delo; nizka cena bo tudi pomogla, da se bo razširil. Toda naj ne obleži y predalu! Take reči morajo med ljudi! Prekleta sokolska dolžnost je, da vzdržimo v ljudstvu zavest, da je tretjina naše krvi y tuji pesti. Mi moramo to saj smo združba, ki si je nadela smoter, da spravi v ljudstvo skuplusko narodno zavest in zavest o skupinski odgovornosti naroda za svoje življenje. Nanod smo pa vsi tja do zadnjega, do najponižnejšega človeka našega rodu in jezika. Ta zavest nam bo dala silo.

"Etnografska karta" je lep buditelj te zavesti. Vsako društvo naj si jo naroci, (prodajajo jo vse knjigarne) in naj da še malenkost za steklo in prepros okvir. Tako zavarovano jo obesite v telovadnico, slačilnico ali drug prostor, kjer nas bo neprestano opominjala.

DROBNE VESTI

— Dekani. — 77 letnega pastirja Jakoba Žvaba so našli vsega zogljenelega ob priliki požara, pri katerem je zgorelo precej grmičevja. Kako je prišlo do nesreče, še niso mogli ugotoviti.

— Devin. — Iz Mussolinijevega fonda je bila podeljena nagrada družini Legiša za rojstvo dvojčkov v višini 800 lir.

— Gorica. — Za podravnatelja višjega semenišča v Gorici je imenovan mons. dr. I. Juvančič, za župnika v Škrbini je imenovan Štefan de Psarelli.

— Grgar. — Tudi Tomaž Žbogar je prejel 800 lir nagrade za dvojčke.

— Otlica. — Pogorela je hiša posestniku Francu Bizjaku. Škode je 500 lir.

— Solkan. — Na solkanskem mostu so našli železničarji truplo neznanе ženske s prebito lobanjo in odrezanimi nogami. Ugotovili so da je vlak usmrtil neznanо žensko, ko je hotela preko mosta na drugo stran Soče.

— Trnovo. — V Trstu je bil proces proti J. Zidarju, doma iz Trnovega pri Il. Bistrici. Obtožen je bil, da j v času vojaškega dopusta zbežal mesto da bi šel po končanem dopustu v Vzh. Afriko. Konec preteklega leta so ga prijeli na meji pri Postojni in ga nato pridržali v preiskavi na Reki. Obsojen je bil na 4 leta zapore.

— Trst. — Tržaška pokrajina ima 7.331 avtomobilov, goriška 2.571, reška 2.134, puljska 2.132 in Zader 379.

— Trst. — Občina opozarja vse lastnike krav koz in ove, da morajo

Ruska klinika za vse bolezni

Za venerične bolezni, spolne bolezni, bolezni krvi, splošno slabost razpolaga klinika s posebnim konzultorijem, kateri se nahaja pod vodstvom poznane specialista za navdene bolezni

Dra. A. IZAGUIRRE-a. Razpolaga z 10 specializiranimi zdravniki za razne bolezni

— Imamo zdravnike specialiste za bolezni na pljučah, obistih jetrah, žalodcu, žilcevju itd. Za bolnike iz notranosti imamo rezervirane sobe (kakor za ženske, tako tudi za moške) s posteljami. Cena od 1 \$ dalje dnevno. Dajemo nasvete pismenim potom, za mali honorar.

Zdravniški pregled za vsakovrstne bolezni \$ 3.—

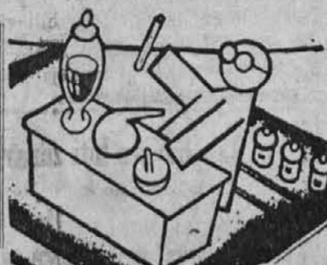
Ordiniramo: od 9—12 i 15—21.

V needljah in praznikih od 9—12.

GOVORI SE SLOVENSKI SUIPACHA 28

KEMIČAR IN LEKARNAR diplomiran na zdravniški fakulteti v Pragi in zakonito preizkušen v Argentini.

Hh. Mr. Franciško Huspaur

Mladičiči! Vsako pomlad se kri prenovi, pripravite se za novo življenje in spravite iz sebe vse stare bolezni s tem, da napravite krvno analizo.— Za stare kliente zastoj enak notranjost po pošti.

Dock Sud, calle Facundo Quiroga 1441 (Avellaneda) Peia. de Bs. Aires

ZOBOZDRAVNIKA

Dra. Samoilović de Falicov in Dr. Feliks Falicov

Sprejemata od 10 do 12 in od 15—20 ure

DONATO ALVAREZ 2181

U. T. 59 - 1723

RESTAURANT - RECREO "EL CAÑON"

Izvrstna domača hrana, prvovrstno pivo in vino. — Prostor z vrtom, pripravi za svadbe. — Kroglišče. Postrežba točna.

Se priporoča lastnik

Peter Bassanese

JUAN B. ALBERDI y Gral. PAZ — Buenos Aires

ROJAKI

NE POMISLJAJTE DOLGO,

Krojačnica "Pri Zvezdi"

Vam nudi najboljše angl. blago (SUPERLAN)

Površnik, obleka

samo za \$ 75.—

Hlače fantazija \$ 8.—

TONETOVA VELIKA NOČ

Ltno je pretegnil svoje ude Tone in široko zazelhal.

Še od večeraj so mu bile noge težke in so ga ščemeli podplati, zakaj težke so bile brazde in brez konca jih je bilo predno je zarobljalo drevo po vrhnjem razoru. — Njiva Zabreg je preorana, sedaj pa še Podbreg, da bo za krompir. . . . Toda treba bo še gnoja preje napeljati.

Takele so bili misle Toneta, ko je zehaje razmišljal, kaj bi danes. — Tako sem sanjal in mislil domov iz tujine in se mi je zdelo, da bo doma kot lep počitek. . . . Sedaj pa vidim, kako je. Tam je bilo dela osem ur. In tukaj? Kdo jih šteje? Sedaj je komaj dan in kdaj ga bo konec? In koliko mi plačajo na uro?

Dolga leta je živel Tone tam onstran vode, kamor je šel, da kaj vidi, da se kaj nauči in da kaj zasluži. Ljubezen do doma in do matere ga je le klicala in priklicala nazaj. Ne le tujega zraka se je nadihal, temveč tudi tuje misli se je navzel in se kaj dosti oddajil od tega, kar mu je bilo sveto tedaj, ko je obrisal solzo slovesa pred desetimi leti. V daljnem, tujem vlemestu se je njegovo uho navadilo na vrvež ulice. Trobljenje, zvončkanje, brlizganje, zvonjenje, tuljenje siren, drdranje vozov. . . to mu je bilo vse le šunder, brez kakega notranjega pomena; zato mu tudi zvon, ki je oznanil dan ali sedmo uro ali poldne ali mrak, ni bil sedaj več glas, ki ga je domislil molitve. Le na uro je pogledal, če mu prav teče, pokrižal se pa ni. . . In tudi danes, ko je vstal, mu ni prišlo na misel, da bi se pokrižal.

Kaj bi čemel, tako je presodil. — Čas teče. Gnoj sam ne bo šel na njivo, brez gnoja pa krompirja tudi ne bo.

Kar kmalu je bil na dvorišču, da pripravi voz za gnoj. Poskal je kratko soro in legnarje in se ravno pripravljaj, da naloži gnojni koš, ko je stopila iz hiše mati.

—Kaj pa pripravljajš, Tone? Ali boš gnoj vozil?

—Gnoj, kajpada. Samo tale ročica mi ne stoji prav.

—Danes boš gnoj vozil?

—Zakaj pa ne. Saj ni nedelja.

—Nedelja ne, ker je petek in več kak petek?

—Petek je petek? Da mesa nočete nikoli skuhati ta dan, to vem.

—Toda danes je pa Veliki petek, spomin trpljenja in smrti Gospoda-

v teku tega meseca prijaviti svojo živino tržaskemu uradu za higijeno.

— Trst. — Po zadnjem ljudskem štetju ima Trst 252.435 prebivalcev. Od teh je 119.985 moških, a 132.450 žensk. Torej je za 12.463 več žensko nego moških ali drugače vzeto na vsakega moškega odpade 1,10 ženske.

— Trst. — Umrli so: Šone vd. Ravbar Marija 91 let. Kravos Kristjan 63, Sigmund Josip 50, Legiša Valentin 76.

— Trst. — Roman Marten, star 23 let, iz Rocola, si je pri delu močno poškodoval roko z električno žago. V bolnišnici se bo moral zdraviti 3 do 4 tedne.

— Trst. — Po neprevidnosti, kakor se izjavili prisotni, je padel pod motorno kolo 76 letni Fran Cevna, rojen v Sežani, a stanujoč v Trstu. Motor je vodil 36-letni Alfonz Pipan, ki je zaman dajal opozorila s hupo. Cevna je dobil veliko rano na glavi, ozdravljivo v 2-6 tednih. Pipan pa samo nekaj prask.

vo. In zato boš menda ja pustil sedaj na miru gnoj in koš in boš v cerkev šel, kot se za kristjana spodobi.

Skoro bi ušla Tonetu porogljiva beseda, toda matere ni hotel zaliti in je menil: Dobro. Saj take sile res še ni za krompir. Kdaj pa je maša danes?

—Maša? Saj na Veliki petek je ni. So le drugačne molitve, počestjenje križa in pridiga. Ob osmih bo začetek.

V tujini se je Tone cerkve docela odvadil. Neveren sicer ni postal, a med dobrimi verniki pa tudi ni bil. Le redko je še prestopil cerkveni prag in ni več umel, zakaj bi zgubljal čas s tem, da bi zahajal k maši.

—Le kaj imam od tega? si je mi-

okrasja. Drugi so se v dolgi vrsti podali, da poljubijo sveti križ. Tone je ostal pribit na svojem mestu.

Minile so molitve. Mirno so počakali ljudje in kmalu so se odprla vratica na prižnico.

Molimo te Kristos, in te hvalimo, ker si s svojim križem svet odrtišil, tako je povzel besedo gospod župnik.

—Pred davnimi stoletji je zapisal sveti Pavel besedo, da je križ Judom znamenje sramote, paganom pa neumnost. Tudi dandanes se dobe ljudje, kateri podobno mislijo in govore. Pretežka stvar jim je, se prekrižati; zasmeh imajo za tiste, ki se križa ne sramujejo, brez križevega znamenja so njihovi domovi. . . In če bodo stopili pred sodbo božjo, ne da bi bila njihova če-

nih zvonov mu je vzbudila mehka čustva in skušal si je obuditi v spominu, kaj to zvonjenje pomeni. Saj so minila že leta, ko so tekli mimo njega veliki prazniki le kot dnevi oddiha in razvedrila, ne, da bi pomislil na versko resnico, katero nam v duhu obnavljajo.

Ko je tako razmišljal, mu je zaživela v duhu melodija in kmalu se je domislil tudi besede one pesmi:

Zveličar gre iz groba,
Ob moč je smrt, trohnoča.
Brezmadežno je Jagnje bil,
Je za nas drago kri prelil,
Aleluja, aleluja

Od mrtvih je vstal. Grobu je ušel. . . Spomnil se je knjige, ki mu je prišla slučajno v roke: "Rajni žive". Toda, kako žive? Ako so mr-

slil. Ako ostanem lepo doma, si malo očistim, si operem, kaj prečitam, si kaj zašijem. . . če grem pa v cerkev? Kdo mi zato kaj da? In prav tako je mislil o jutranji in večerni molitvi i no spovedi. To so navade. V velikem mestu tega ni. Tam človek prebere zjutraj novice, mesto v cerkev v kino, da človek kaj vidi. . .

Namenil se je Tone v cerkev. Da bi materi ugodil.

Molčali so ta dan zvonovi. Saj so šli v Rim, tako so pravili otrokom. Molčali so zvonovi v znamenje žalosti radi smrti Sina Božjega. Na Veliki četrtek pri glorijsi so se pogovili in v soboto se bodo spet vrnili, da oznanijo Vstajenje Odršenikovo.

V črnih rutah so hitele ženske v cerkev, nekako v molčeči žalosti je bilo vse, le sonce je pokazalo svetlo obličje in božalo z zlato toploto čez polje in bregove, skozi vrtove in gozdove, da vzdrami svežje življenje, ki je zaspalo pod bele zimsko odejo. Sončni bregovi so že zeleneli, na drevju in po gromovju je že tudi bilo opazati bližnjo pomlad.

Sam je stopal Tone in nič ni čutil, da gre v cerkev. Saj niso dali zvonovi nič glasu. Tako je iskal s svojimi mislimi kdo ve kod. Tedaj se je sprožila v zvoniku reglja. Ta čuden ropot je ednil Toneta in komaj se je domislil, kaj ta zvok pomeni.

Stopil je v cerkev, se pokrižal in šel v klop svoje hiše. Raztresene so bile njegove misli, ko je poslušal, tožno petje in trkanje klepetca, ki je spremljalo prenašanje Najsvetejšega iz božjega groba na glavni oltar, kjer so se vršile molitve pri praznem oltarju, oropancemu vsega

la zaznamovana s križevim znamenjem krščanske smrti? Kako bodo govorili tedaj?

Lahko žive brez križa tisti, katere nadloga ne obiskuje. Toda, kje pa naj dobi tolažbo tisti, kateremu je življenje trpljenje, ki ga nesreča spremlja. . . . Kam naj se nasloni trpin? Kje naj išče tolažbo v svoji bridkosti. . .

Nič kaj prijetno ni bilo Tonetu to govorjenje o križu, vendar je sledil besedi, ki ga je bolj in bolj osvajala in ko je bilo pridige konec je zamisljen obstal na svojem mestu.

Spet so se premaknili pobožni verniki, in spet so poljubljali rane Križanemu.

Ni se zdelo Tonetu več tako nesmiselno to početje.

Da, če bi ne bilo na svetu trpljenja, revščine, bolezni, nesreče. . . . Komur je življenje zabava, je križ in trpljenje Kristusovo res stvar, za katero nima smisla, tako je modroval sam v sebi Tone — in siromak? Kaj pa ima on od križa? — In če ga pomagajo na križ njegove nesreče pribivati celo tisti, ki križ Kristusov oznanjujejo. . .

Dolgo je razmišljal Tone, ki je pač doumel, da nekaj velikega pomeni sveti križ, a prav se mu le ni pojasnila ta uganka. Vendar je navsezadnje v njem dozorel sklep: Grem in ga bom poljubil tudi jaz. Bodi karkoli. Res je to, da so strašno ponižali Jezusa, in da so krivično z njim ravnali. . . .

Zmagoslavno so peli zvonovi v velikonočno jutro. Noč je še ležala nad zemljo, ko se je oglasila njihova pesem. Prebudil se je Tone in nekaka radost je prešla njegovo srce. Ta čudovita pesem velikonoč-

CERKVENI VESTNIK

Na Veliko soboto bo na Paternalu (Avenida del Campo) ob šestih uri popoldne, blagoslov, velikonočnih jedi.

Od pete do sedme ure bo prilika za spoved.

Na Veliko noč bo maša na Avellanedi ob osmi uri, na Paternalu ob 10. uri. Molitve pa na Paternalu ob 4. uri.

K molitvam naj pridejo vsi v za devetih svete birme.

24. aprila (bela nedelja) maša na Paternalu. Molitve na Avellanedi.

Velika noč je spomin trpljenja in smrti in vstajenja našega Odršenika. Prišel je, da obnovi zvezo med Bogom in človeštvom, da nam spet odpre nebeška vrata, da nam razodene z božjo modrostjo, kaj je človekovega življenja namen.

Umrli je naš Gospod; tudi naša pot pelje neizogibno v smrt. Tudi vstal je Gospod in tudi nas čaka vstajenje in za grobom nas čaka tudi božja pravica, ki ne bo delala razločka med imenitnim in nizkim, med bogatim in revnim. . . ki bo poznala le to, kaj je bilo dobro, kaj hudobno. Kdor je imel ljubezen do Zveličarja križanega, kdor je z njim združen trpel in molil, kdor je njegovo postavo izpolnil, za tistega je Velika noč polna tolažbe in veselja v življenju. Križ pa mu je uteha v času trpljenja, a tudi pobuda za borbo v blagor sebi in trpečim soljudem.

Tako Veliko noč voščim vsem rojakom!
HLADNIK J.

ko jo je podpiral, da je šla v cerkev in kako jo je vodil spet nazaj domov. . .

Ta slika je zaživela pred njegovimi očmi na to velikonočno jutro in vstalo mu je jasno spoznanje:

Da, vstal je Kristus, pa tudi ona stanka bo vstala, zakaj neka pravica mora biti. Križ je nosila sirota, zaničevana je bila, samo trpljenje je bilo njeno življenje. . . In koliko drugih ponižanih in razžaljenih, koliko zaničevanih in preziranih. . .

Da, tako mora biti in tako je: Vstal je Kristus, vstali bomo tudi mi, da prejmemo pravično plačilo ali zaslužno kazen za dela našega življenja, tak je bil zaključek. Tonetov, ko se je vračal od vstajenske procesije.

Kakor za trudnim dnevom in teškimi delom pride sladek počitek in nagrada, tako je naše življenje delaven dan, ki se s smrtjo konča zato, da vsak gre po zasluženo plačilo, zakaj gospodar življenje šele v večnosti dela obračun in v Vstalem Zveličarju nam daje dokaz v potrdilo našega upanje in naše vere v večno življenje, tako je doumel Tone, ko se je vračal domov med voljem, posejanim s semenom, ki bo strohnelo, in tako dalo v bogatem klasu obilen pridelek. . . .

HLADNIK JANEZ

Zanimivosti

ZA DEKLETA BO VEČ ZENINOV

Skoraj po vsem svetu opazujejo, da se je v zadnjih letih razmerje med moškimi in ženskimi spolom dočela spreverilo. Medtem ko je v prejšnjih časih bilo navadno več žensk kakor moških, je pa sedaj na robe in je več moških kakor žensk. Nekdaj je bil vzrok, da je bilo manj moških, ta, da je v otroških letih pomrlo več dečkov kakor pa deklic, ker so deklice do 7. leta starosti navadno bolj odporne kakor pa fantki iste starosti. Poleg tega je vojna vedno vzela mnogo moških, ki so večkrat bili tudi žrtve nesreč v tovarnah. Odkar pa se je posrečilo znižati umrljivost dojenčkov, ki je včasih znašala celo 30 olo, na kakih 7 olo, prihaja to v prid moškemu spolu, ki je poprej kot šibkejši v otroških letih bil naj večja žrtev te umrljivosti dojenčkov. Sedaj se je to nekako izravnilo. Zato v mladem rodu sedaj opažajo, da je več moških kakor pa žensk.

Med ljudmi, ki so stari nekako 65 let, je 1200 žensk na 1000 moških. Med ljudmi, ki so stari 20 do 30 let, je razmerje že boljše: na 1000 žensk pride že 1000 moških. Pri mladih ljudeh od 15 do 20 leta pa na 1000 moških pride že samo 977 žensk. Pri otrokih od 6 do 15 leta pride na 1000 fantov samo še 969 deklic. In pri otrokih pod 6 letom je pri 1000 dečkih le 965 deklic. Torej v prihodnje ne bo primanjkovalo ženinov.

TEHTAJ RAJSI PET FUNTOV VEČ IN IMEJ MOŽA

Dieta je česče vzrok za hollywoodske ločitve nego grozovitost, zanemarjanje, neznošen značaj in kar je še podobnih ofiциelnih ločitvenih razlogov. Tako pravi Grace Moore, slovita hollywoodska filmska zvezdnica. Manija do vitke linije, ki jo povzroča spet stremljenje, da si ohraniš svoje mesto pod soncem zvočnega filma, je glavni vzrok za družinske prepire. Dieta je tisto zlo, ki vodi do tako zvane grozovitosti in neznošenosti. Ženske s filmskega platna pretiravajo dieto na strasten način in vsakdanje ženske jih posnemajo.

Nezadostna prehrana povzroča oslabelelost organizma in oslabelelost organizma spet slabi živca. Ljudje, ki se nezadostno hranijo, postanejo zdradljivi. Dogodki, ki bi jim normalno ne posvečali nobene pozornosti, se spreminjajo v njih glavah v nepravilnosti. Malenkosti jih je zé. Mož, ki je takšni ženski najbližji, trpi tudi najbolj zavoljo te zdradljivosti, in potem morata oba ugotoviti, "da ne spadata drug k drugemu".

Mnogo bolje je tehtati pet funtov več in imeti moža, nego biti za pet funtov bolj vitka in zavoljo tega moža izgubiti.

Čim bodo ženske spoznale

V DAR DOBITE

na vsakih 6 slik, ki stanejo od 3-6 \$, lepo sliko v barvah. Odprto tudi ob nedeljah. Atelje MARKO RADALJ Facundo Quiroga 1275 in 1407 U. T. 22 - 8327

DOCK SUD

zločeste posledice shujševalnih diet glede zakonske sreče, bodo prenehale s samovoljnim stradanjem.

Bodo se pa zadostno hranile in se več gibale, da ne bodo predebele.

ZAPOVEDI ZA SREČEN ZAKON

Neka angleška zdravnica, ki vodi londonski zavod za psihologijo otrok, daje v nekem dnevniku ženam, ki si želijo srečnega zakona, vsakovrstne koristen nasvete, pred vsem pa o stvareh, ki bi jih ne smele počenjati. Med temi nasveti so n. pr. zapovedi, naj žena:

ne skuša obvladovati moža, naj ga ne kritizira v navzočnosti drugih ljudi, naj ga ne skuša za vsako ceno preobličiti,

naj ne bo neprijazna do njegovih prijateljev,

naj se ne baha z njim, naj ga ne uporablja za hlepa in nosača svojih stvari,

naj ga ne draži in sili na zabave izven hiše, kadar prihaja truden do

Reklamna cena

J. CASAS

Tapcirano pohištvo za sprejemnico, 6 komadov \$ 65.—

AVDA. SAN MARTIN 2700

U. T. 59-0504

Buenos Aires

.... (nasproti pošte)

ZALOGA DOBREGA VINA

Franc Kurinčič

Kadar imaš ohcet; krst; obisk in sploh kadar rabiš vino; obišči ali pokliči na telefon Kurinčiča, ki ti bo nemudoma ugodil in na dom postregel s prav dobrim vinom, saj ga imam v zalogi 25 vrst.

— Ne pozabi GARAY 3910, — telefon 61-5384

BUENOS AIRES

mov in si ne želi drugega, nego udobnega miru,

naj ne dela dolgov, naj se ne brani otrok, če jih on želi in njej to zdravstveno ne more škoditi.

Zdravnica, drea. Duksova, pravi, da je na žensko razen tega važno, da razpolaga z zadostnim denarjem za svoje vsakdanje male potrebe. Že pred poroko ali ob začetku zakona je važno, da se denarno vprašanje uredi. Le tako je mogoče izogniti se poznejšim sporom. Vrhu vsega pa mora moderna žena v prvi vrsti vedeti, kako ji je v zakonu odpuščati. Pogostoma se dogaja, da moški v zakonu dosti lažje odpuščajo nego ženske.

PEČENA POLENOVKA

Imaš: 1 kg polenovke, 1½ čebule, nekaj peteršilja, popra; 2 žlici moka, 1 jajce, 6 žlic drobtin in mast. Osoljene kose namočene in iztreb-

Za obleke, površnike MODAS

JUSTA

Klobuke in fantazije.

Slovenkem 10 olo popusta

Kukanja y Princič

Av. SAN MARTIN 1854

U. T. 59-4995

BUENOS AIRES

POZOR ROJAKI!

Sporočam, da sem se preselil iz ulice Morlote 239 v ulico TINOGASTA 5231, Villa Devoto, kjer bom odslej izvrševal mojo krojaško obrt.

Kakor doslej, bom tudi v bodoče nudil prvovrstno postrežbo po zelo zmernih cenah, v čemer naj se vsak sam prepriča.

Vljudno se priporoča

CIRIL PODGORNİK

ljene polenovke potreseš s sesekljano čebulo in peteršiljem in pustiš malo počivati. Nato osušiš (da se odkaplja), povaljaš kose v moki, razžvrkljanem jajcu in drobtinah in jih pečeš v razbeljeni masti.

Zaloga vina

Imam v zalogi vseh vrst najboljšega vina po nizkih cenah, na debelo in drobno.

Postrežba tudi na dom.

Priporoča se vsem cenj. rojakom in gospodinjam

STANIČ STANISLAV

Triumvirato 3954 — Bs. Aires
U. T. 51-3226

Kronične bolezni

Obisti — srce — želodec — kri in venerične

PREGLED \$ 3.—

Sprejemanje od 11. do 13. in od 17. do 20., ob nedeljah od 10. do 12. — Bolnik plača šele potem, ko ozdravi.

KLINIKA JANET
LAVALLE 715 — Bs. Aires

Na novo otvorjen

Restaurant Internacional

Vam nudi velike zračne prostore, obširno dvorišče, kegljišče (v kratkem tudi kroglišče).

Hrano prvovrstno in veliko izbero vin.

Za obilen obisk se priporoča

EMIL JERKIČ

JORGE NEWBERRY 3372
(skoro na vogalu Alvarez Thomas) — BS. AIRES

Vsakovrstne bolezni, notranje in zunanje

Venerične bolezni se zdravijo na gotov in modern način. — Ugodno plačevanje. — Prvi pregled brezplačno. GOVORI SE JUGOSLOVANSKI. — Sprejemanje bolnikov od 8 ure do 8 zvečer.

Dr. ANTONIO PEREDA

MEDRANO 151

BUENOS AIRES

Caričin ljubljenc

(Zgodovinski roman)

(Nadaljevanje 85)

LEPA ŽENA MEHMEDA ALIPAŠE

Carsko gledališče je bilo zvečer nabito polno.

Za to predstavo niso niti prodajali vstopnic, lože in parket je napolnilo povabljen občinstvo. To občinstvo je bilo del najvišjega plemstva, izbrano iz najvišjih slojev petrograjskega prebivalstva. Ostale sedeže na galeriji so zasedli častniki s svojimi damami.

Za ta večer je povabila carica Katarina slovito pevko Catalani, ki jo je smatrala cela, ki si je na mah pridobila srca vseh, ki so jo slišali. Publika jo je navdušeno pozdravljala. Pevka Catalani je prišla nalesč za večer y Petrograd. — To gostovanje je bilo seveda strašno drago, plačala pa ga je Katarina iz svoje zasebne blagajne.

V sredini prvega nadstropja se je nahajala caričina loža.

Caričina loža je bila prekrasno urejena opremljena z največjim razkošjem. Bila je bolj podobna kneževskemu salonu, kakor pa gledališki loži.

Pred ložo se je nahajala velika sprejemna soba. Po navadi se je v tej sobi zbirala v odmorih najodličnejša družba, ki jo je carica pogostila s čajem. Poleg sprejemnice je bila še ena soba kamor je carica zabajala, kadar je bila trudna ali pa, kadar je hotela biti sama.

Med častni, ki jih je bil delažon

Potemkin tekot današnjega dneva je bila tudi ta, da je sedel v caričini loži poleg carice same.

Odkar se je vrnil, ni govoril še s carico na samem, kajti Katarina ga je javno pozdravila pred množico ljudi. Tedaj se ji ni mogel približati. — Pripovedovali so, da je prizor s Pugačevim tako močno vplival na carico, da je ves popoldan ležala v postelji.

Ko pa je prišla zvečer v gledališče, ni bilo opaziti na njenem prekrasnem, mladostnem obrazu niti sledu utrujenosti. Oblečena je bilo v belo svilen obleko, ki je bila obrobjena s hermelinom in posuta z neštetiimi briljanti, rubini in smaragdi. Čelo ji je krasil prekrasen in dragocen diadem. Ko je Katarina stopila v svojo ložo, jo je pozdravilo navzoče občinstvo s tem, da je vstalo s svojih sedežev. Vsi so bili mnenja, da carice še nikoli niso videli tako lepe, kakor danes.

S carico je vstopil tudi Potemkin.

Na sebi je imel sijajno generalsko uniformo, kateri ni njegov mladeniški obraz prav za prav kar nič pristojal. Na prsih se mu je lesketala velika zvezda ruskega. Vladimirovega reda, s sabljo pa, ki mu jo je poslala carica tekot dneva, pa je bil opasan.

V caričini loži je bilo le malo drugih srečnikov. — Oba brata Orlova, najvišja državna dostojanstvenika, ki nikakor nista smela izostati, za caričino postrežbo pa je skrbel major Platon Subov.

V ozadju lože je stalo šestero mladih pažev, med katerimi je bil tudi Gabriel.

Petrograjsko carsko gledališče še

ni nikoli nudilo bolj svečane slike kakor nocoj.

Vsaka dama je prišla v svoji najlepši plesni obleki. Povsod si videl sam žamet in svilo, dragoceni biseri so se lesketali v morju luči, sijajne uniforme pa so se kosale po svoji lepoti z elegantnimi črnimi fraki diplomatov, ki so imeli pokrita prsa z raznimi redovi in odlikovanji.

V celem gledališču ni bilo praznega prostora. Samo ena loža, levo od caričine, je bila še prazna.

V tej loži sta bila dva stola, na katerih še ni nocoj nihče sedel in ki sta čakala na svoja lastnika.

Ko je carica vstopila, je zaigral orkester rusko narodno himno, ki jo je odlično občinstvo stoji poslušalo.

Potem pa se je oglasil zvonec in zavesa se je dvignila. Predstava se je pričela. Že v prvem dejanju se je pokazalo, da bodo gledalci prišli na svoj račun; pevka je nadkrilila vsako pričakovanje.

Ona je prišla, zapela in zmagala! — Navdušila je Ruse prav tako, kakor je navduševala Francoze, Angleže in Nemce. — Prav tako so ji ploskali v Rusiji kakor v Španiji, Ameriki in Italiji, kjer so jo njeni rojaki naravnost oboževali.

Njen sladki glas je prodril v srca poslušalcev. Tudi carica je, kakor omamljena od prijetnega glasu, poslušala prekrasno petje slovite pevke Catalani.

V celem gledališču je bil le en sam človek, ki je petje morda samo napol poslušal.

To je bil Aleksander Potemkin.

Čudno, — ves dan je bil razmišljen, molčeč, čeprav je sprejel mnogo obis

kov, čeprav je moral reči vsakomur nekaj ljubeznjivih besed. Pri tem pa se je prestrašil, kajti mnogokrat ni spoznal svojega lastnega glasu. Zdelo se mu je, da je nekdo drugi govoril njegovim gostom, da je nekdo drugi govoril njegovim gostom, da je nekdo drugi pripovedeval že tisočkrat premlate, toda dobro došle družabne fraze. Njegova duša je zapustila telo in se naselila nekje drugje, telo pa je ostalo samo.

Potemkin si je moral priznati, da ne more pozabiti one lepe palače z balkonom in one prekrasne žene na njem.

Vedno je hodil v svojo spalnico, kjer je v dragoceni vazji duhtela kita temno rdečega cvetja, ki mu jo je neznan lepoticca vrgla z balkona.

Potemkin sam je postavil šopek v vazo in skrbel, da bi mu ne zmanjkalo vode. Ni hotel, da bi cvetje ljubezni ovenelo. Želel je, da bi ga ohranil še do jutri lepega in svežega.

Vedno znova je vdihaval opojni vonj ter se naenkrat ujel pri poljubu, ki ga je pritisnil na nežne listke.

Naenkrat je vzel šopek iz vaze in ga hotel vreči v kamin, kajti neki notranji glas mu je špetal;

— To cvetje pomeni obrat y tvojem življenju! — Uniči ga! — Pohodi ga! — Ne daj se omamiti od tega vonja, — ne daj se zapeljati po njegovi lepoti! — Uniči ga, pozabi vse, kar je s tem cvetjem v zvezi! Ta vonj se bo spremenil v strupen dih, ki bo uničil Tvojo življensko srečo! Toda Potemkin potegne svojo roko nazaj, globoko vzdihne ter postavi cvetje nazaj v vazo.

Zakaj pa je sedaj v gledališču hre-

penel, da bi vedel, da bi bil v bližini svojih rdečih cvetk? Sedaj, ko je bil s carico v gledališču, obdan s sijajno družbo? — Zakaj ni mogel pozabiti opojnega vonja in rdeče barve?

Umetnici je občinstvo navdušeno ploskalo. Carica pa je šepetala:

—Kako lepa je, — kako nenavadno lepa je!—

Potemkin pa je ostal v splošnem navdušenju popolnoma neobčutljiv in nem; njeno petje je sicer prodrlo v njegovo dušo, toda dojmilo se ni.

Bilo mu je, kakor da bi mu nekaj manjkalo v tej nabito polni hiši, kakor da bi v svo silo svoje duše hrepel po nečem, — a prav za prav ni vedel počem, toda bolje: ni si hotel priznati.

—Priatelj, kaj ti je? — mu sedaj zašepče Katarina in se je skrila za svojo pahljačo, ki je bila narejena iz novejih peres in posuta z diamanti. —Bled si! — Žalosten si! —

Ko pa ji Potemkin ni takoj odgovoril, nadaljuje carica z drhtečim glasom:

—Priatelj, vem kaj ti je, — vem kaj te žalosti!

—Mar no, hrepeniš po trenutku, ko boš zopet sam z menoj? — Kaj neda, srečen bi bil, če nas ne bi vsi ti ljudje opazovali? Toda potrpi, dragi moj, potrpi! — Še danes bodo prišli trenutki blažene sreče!—

—Po tretjem dejanju bomo odšli iz gledališča ter se adpeljali k večerji, ki sem jo priredila tebi na čast v zimskem dvorcu. Ko pa bo prišel ples, bova izginila! — Tedaj boš poležal pri mojih nogah, jaz pa bom imela tvojo glavo v svojem naročju in pri-

SLOVENSKI LIST

List izdajata: SLOV. PROSVETNO DRUŠTVO in KONSORCIJ "NOVEGA LISTA"

TARIFA REDUCIDA
CORREO ARGENTINO
Concesión 1551

Dirección:
Gral. César Díaz 1657
Buenos Aires

Za kuhinjo

SMETANOV ZDROB

Na tri četrt litra kisle smetane skuhaš — in zmeraj mešaš — tri da je prav gosto. Potem daš v to četrt skodelice pšeničnega zdroba, kašo potrebno množino mleka in spet kuhaš in primerno osladiš, da je zdrob vprav pravšen. Vse daš v skledo in postrežeš se z brusnicami.

RIBJI GOLAZ

Imaš: 1 kg morske ribe, 1 žlico moke, 2 žlici masti, 1 žlico čebule, malo moke, paprike, popra, soli 1/8 l smetane limonov sok, paradižnikovo mežgo.

Ribo daš za pol ure v mlečno vodo, da izgubi morsk duh. Nato jo osušiš, pokapljaš z limonovim sokom in razrežeš na velike kose. Te kose povlažiš v moki, jih hitro opaziš v razbeljeni masti in jih vzameš ven. Potem daš še malo moke v ponev, naliješ mleka in osoliš, po popraš in daš še malo paprike zraven. Ko daš ribo na mizo, obliješ ribje kose s to omako, kateri dodaš še malo paradižnikove mezge in kisle smetane.

KROJAČNICA "GORICA"

Hočete biti dobro in elegantno oblečeni. Pridite v krojačnico "Gorico", kjer boste vedno dobro postreženi.

FRANC LEBAN

Ul. WARNES 2191
(Nasproti postaje Paternal.)

ZA KRATEK ČAS

UGANIL JE VZROK

Mlado dekle: "Ne vem zakaj, ali obraz me tudi vedno tako peče".
Zdravnik: "Hm, recite vašemu fantu, naj se malo bolje brije".

ZDRAVJE PA TAKO

"No, kako je kaj, gospa Petelinček?" — "Ah, slabo, zelo slabo. Od kar sem se ponorečila, se ne morem znebiti glavobola, želodec mi nagaja, protim me ne pusti spati, roke se mi tresejo in prehlajena sem kar naprej." — "No, potem pa morate biti pri krepkem zdravju, da vse to prenesete."

VEČNA LJUBEZEN

"Ali greš z menoj v kino? Igrajo "Večno ljubezen" — "Zal ne morem, sem samo dve uri prosta." — "Čisto prav; več kot dve uri "Večna ljubezen" itak ne more trajati".

RAZLIKA

"Ti, ali veš, kakšna razlika je med žensko do tridesetega leta in med žensko po tridesetem letu?"
"Ne vem".

"Torej ti jaz povem. Do 30. leta si vsaka želi moža z bodočnostjo, po 30. letu pa bodočnost z možem."

S prijatelji je velik križ. Edini človek, ki ima več prijateljev kot jih potrebuje, je tisti, ki nobenega ne potrebuje.

In v srečo je začutil bolest, ki ji ni vedel vzroka. Tedaj pa si je sam odgovoril na vprašanje:

— Morda s pravico soproga, — morda — morda.

v vsako izseljensko hišo
"Slovenski list"

Prireditelj Sokola Dock Sud

— Boca

Sokol Dock Sud — Boca bo prireditelj v soboto 23. aprila 1938, ob 9 uri zvečer, ulica Billinghamurst 1767 na Dock Sudu, svojo prvo letošnjo veliko zabavo z zanimivim sporedom.

Opozorjamo na to prireditelj vse naše rojake, posebno one z Avellane, da jo posetijo.

JUGOSL. KVARTET. "JADRAN"

Ljubiteljem lepega petja sporočamo, da jugosl. kvartet "Jadran" (Arion) poje po radiu vsako sredo ob 7, 8.35 in 9.35 uri zvečer.

ZIMA V ITALIJI

Po vsej Italiji je nastopila huda zima. V mnogih krajih je palo snega 25 cm na debelo. Temperatura se je znižala od 22 na 3 stopnje.

Posebno hud mraz je v Trstu in Benetkah, kjer imajo celo 3 stopnje pod ničlo.

KADAR ISČETE SLUŽBE
obrnite se na rojakinjo

BERTO CERNIČ

DORREGO 1583, — Bs. Aires
54 — 3588

EXPRESO "GORIZIA"

FRANC LOJK

Calle VILLARROEL 1476
U. T. 54 Darwin 5172 in 2094

NAJSTAREJSI LIST SVETA

Po desetletnem presledku prične znova izhajati najstarejši časnik na svetu, "Pekinski Uradni list". To bo uradno glasilo sedanje začasne pekinške vlade in potomec prvega uradnega lista, ki je začel v istem mestu izhajati že v 10. stoletju.

Po starih zapiskih je pekinški uradni list že v 10. stoletju objavljala cesarske odredbe in proglašala za guvernerje posameznih pokrajin. Kopije tega uradnega lista so dostavljali sli provincialnim oblastem. Ta prastari list je izhajal na rumenem papirju in pekinškem muzeju je videti še nekoliko izvodov. Šele po odstopu mandžijske dinastije l. 1912. je prenehal izhajati, toda "de čiji cesar", princ Puji, je nadaljeval njegovo tradicijo s tem, da je v Prepevedanem mestu izdajal podoban list, toda na belem papirju. L. 1924. je Puji zbežal v Tienčin in tedaj je nehal izhajati tudi ta list. Republikanska vlada ga je začela sicer znova izdajati, toda potem je kmalu ponovno zaspal in šele po desetih letih ga je provizorna vlada zbudila.

"Pekinski Uradni list" izhaja vsak ponedeljek in stane v angleškem denarju pol pennyja. Tudi sedaj rabi v prvi vrsti za objavo oblastnih odredb in sporočil.

OSKAR KOGOJ NOVOMAŠNIK

Dne 24. aprila t.l. ho pel svojo prvo sv. mašo v župni cerkvi v Mirnu pri Gorici tamošnji rojak g. Oskar Kogoj.

KROJAČNICA

Peter Capuder

se priporoča cenjenim rojakom
Río Bamba 879 — Bs. Aires

— Trst. — Pri delu se je nenadoma zgrudil nezavesten na tla Ivan Gregorič, ki je bil prepeljan v bolnišnico.

— Sežana. — Pri Sežani se je zaletel kamjon goriškega trgovca s sadjem Borislava Terpina ob železniške zapornice, jih prelomil in se nato zvrnil v jarek. Šofer je dobil samo nekaj lažjih ran.

— Tržič. — Zopet se je vzgalo grmovje v velikem obsegu, ki je ponoči dajalo izreden pogled. Gasilci so imeli polne roke dela. Gašenje je bilo oteženo, ker so med požarom eksplodirale granate in naboji iz svetovne vojne. Nekaj gasilcev je bilo ranjenih.

KROJAČNICA

Leopold Ušaj

Ima v zalogi veliko izbiro blaga za suknje povračnike in zimske obleke.

GARMENDIA 4947
Paternal, Bs. Aires

povedoval mi boš in mi potožil vse, kar ti teži srce!

—Da, —odvrne raztreseno Potemkin, — ko bo pričel ples, tedaj bom, — tedaj bova sama!

Naenkrat se ga je lotila želja, sam ji ni vedel vzroka, da bi planil in pobegniti odtod, samo da mu ne bi bilo treba biti s Katarino na samem in ji govoriti besede ljubezni.

Potemkin je zopet umolknil.

Ko je zavesa padla, ni hotelo biti ploskanju konca. Navdušeno občinstvo je pevko nešteto krat priklinalo pred zastor.

Medtem ko je zbrana odlična družba v gledališču slavila umetnico, se odpro vrata prazne lože, ki se je nahajala poleg caričine lože.

Nojprej je vstopil zamorec, ki je bil zelo čudno oblečen. — Ogrnjen je bil z belim suknom, okrog pasu pa je imel privezan orientalni šal, ki mu je segal skoro do tal. Glavo mu je pokrival turban.

Zamorec je prekrizal roke na prsih in se globoko priklonil. Zdelo se je, da je v ložo prišel njegov gospodar. Potemkin je skoraj zavpil.

Ki sreči pa se je še premagal in udušil svoj vzklík, —toda krčevito se je oprijel naslanjala svojega stola, kajti bilo mu je, kakor da bi moral planiti in se nagniti čez ograjo, da bi boljše videl, kaj se v sosednji loži dogaja.

V ložo je pripeljal stariček, ki ga je Potemkin predpoldne videl na balkonu one lepe palače, pod roko svojo mlado, prekrasno ženo.

Kako dragocena je njena obleka! Zelena svilenka obleka s prekrasnimi čipkami je ovijala mlado telo neznanke.

Okrog belega vratu je visel niz briljantov ki so se bleščali, kakor morje luči. Na prsih pa je lepa neznanica zopet imela kito cvetja!

—Dama s cvetjem! — zašepče Potemkin, k sreči pa tako tiho, da carica ni mogla slišati teh hrepenečih besed.

Ko je gospa že sedla, je sedel tudi gospod.

Kar je gledal Potemkin, je seveda opazilo tudi ostalo občinstvo.

Vse oči so bile obrnjene v ložo, vsakdo je z zanimanjem ogledoval čudni par. V tem paru sta se strnili zima in vroča pomlad.

Med občinstvom je nastalo živahno gibanje; vsakdo je vprašal svojega sosedo: "Kdo je to? Sta-li Rusa?"

—Mar sta inozemca? — Ah, kako krasen nakit! — Ah, kako lepa je ta žena!

Orester je pričel z overturo drugega dejanja in vse utihne.

Carica pokliče svojega ministra, ko pa je ta pristopil, ga je Katarina vprašala tako glasno, da je Potemkin lahko slišal vsako posamezno besedo:

—Dragi Panin, povejte mi, kdo sta ta dama in ta gospod v sosedni loži?

—Ta dama je dražestna! — Dragi knez Potemkin, kakšnega, mnenja ste?

—Priznavam, Veličanstvo, da sem popolnoma vašega mnenja — odvrne Potemkin.

Carica ni niti slutila, kako glogoko resnično je povedal Potemkin s temi navadnimi besedami.

—Dama je zares izredno lepa — nadaljuje carica med porogljivim smehljajem. — zdi se mi pa, da ima njen spremljevalec izrazito židovski

obraz, mar ne, dragi grof Panin?

Ne toliko židovski. — odvrne Panin in se priklonil, — kakor vzhodni izraz. — Srečen sem, da vam morem kaj več povedati o tem tujcu, ki je pred kratkim časom prispel v Petrograd.

—Gospod se imenuje Mehmed Alipaša. Dolgo vrsto let je bil ta človek sultanov minister za finance. Zdi se, da je v tej častni službi silno bogat, kajti ne živi samo zelo razkošno, temveč ima tudi v naših bankah naložene ogromne svote.

—Še ni dolgo tega, kar sem po vaši nalogi razpisal veliko državno posojilo. Sam Mehmed Alipaša je podpisal dvajset milijonov in to svoto tudi takoj izplačal.

—To pa je res silno bogat človek! —vzklikne carica. — Gotovo je najbogatejši človek v Petrogradu.

—Gotovo! —odvrne grof Panin. — Pripomniti pa moram, da je Mehmed Alipaša zelo pošten in plemenit človek, zato nisem niti malo pomišljal, ko sem mu poslal vabilo za nocojšnjo predstavo, kakor tudi za ples v zimskem dvorcu. Med mnogimi odličnjaki dvorcu. Med mnogimi odličnjaki in bogataši je Mehmed Alipaša prvi dobil vabilo.

—Storili ste prav —odvrne carica. — Bogataše moramo ščititi. — Rusija je sicer bogota država, toda bogatašem je še vidno premalo bogata. — Marsikaj zanimivega ste nam povedali o Mehmedu Alipaši, dragi grof, — ali pa veste tudi kaj o tej dami?

Potemkin je z velikim zanimanjem poslušal grofovo poročilo. Niti besedice ni preslišal, kajti stari spremljevalec mlade lepote je izredno zanimal.

Ko pa je carica vprašala po dami sami, ko je grof Panin odprl usta, da bi carici odgovoril na to vprašanje, je pričelo Potemkinovo srce hitreje utripati. Sedaj bo slišal, v kakem razmerju stoji ta stari gospod napram mladi dami.

—Dama je najbrž hčerka Mehmeda Alipaše — reče carica.

Minister odkima z glavo.

—Kako? Mar to ni njegova hčerka? — zakliče začudena carica.

—Ali je mogoče? — Mar je ta mlada, lepa gospa zares žena tega starca?

—Veličanstvo —odvrne grof Panin, — dama je soproga Mehmeda Alipaše!

—Soproga!

Potemkin se zdrzne! —Zaprle je oči, — obraz pa si zakrije z rokama. Bilo mu je, kakor da bi moral zakričati, zavpiti od bolesti. Komaj se je premagal.

Ha, kako srečen je bil v nevarnem bojnem metežu, ko so ga napadali uporniki kakor razdraženi volkovi! Tedaj se je pačutil svobodnega, zadovoljnega in srečnega, sedaj pa, ko je sedel pri carici, sredi tega bogastva in razkošja, se mu je zdelo, kakor da bi se moralo velikansko poslopje vsak hip podreti in ga pokopati pod svojim razvalinami. Bilo mu je, kakor da bi moral zdaj pa zdaj nastati močan potres in razmajati stavbo in podreti ogromne stebrovje, ki je nosilo strop in končati vsako življenje, vsako nado.

—To je torej njegova soproga? — vpraša Katarina in se porogljivo nasmehe. — Priznavam, da še nikoli nisem videla bolj čudnega para.

—Dama je podobna nežnemu cvetu, njen soprog pa mrazu, ki pome-

ni nežni cvetki smrt.

—Grof Panin, mislim, da bibilo dobro, če bi temu tujcu privoščil nekaj ljubeznivih besed. Mogoče nam bo še kedaj koristen.

—Knez Potemkin, ali bi bili tako prijazni in odšli v ložo našega sosedo Mehmeda Alipaše, ter mu rekli, da mu po drugen dejanju devoljujem avdienco.

Potemkin prebledi.

Mar naj stopi k njej? Naj govori z njo? Videti jo iz neposredne bližine? —Oh, kako bi ga ta naloga še pred nekoliko trenutki osrečila! Sedaj pa, ko je vedel, da je ona žena nekega drugega, — da je soproga tega starca, se mu je soproga tega starca, se mu je zdelo, kakor da bi jo moral prezirati.

Kaj je bilo vendar vzrok, da se je ta lepa, dražestna mlada žena poročila s tem starcem? — Oh, ljubezni tu gotovo ni bilo, ljubezen ne sklepa tako čudnih zvez. — Prijateljstvo? — Prijateljstva ni med moškimi in ženskimi. — prijateljstvo je ljubezen!

Toda še nekaj prikuje srce k srcu, zveže prav tako trdno, kakor ljubezen. Ta tajna moč, ki vlada svet, ta zapeljivec je — denar.

IZKUŠENA BABICA

Filomena Beneš de Bilek

diplomirana na univerzi v Pragi in v Buenos Airesu. Zdravi vse ženske bolezni. — Sprejema tudi noseče v popolno oskrbo. ordinira od 9 ure zjutraj do 20 ure zvečer

LIMA 1217, I. nadstr.
U. T. 28 Buco Orden 3389
Buenos Aires